

2
2008

viisari

Maanmittauslaitoksen henkilöstölehti

Oikeudessa tavattiin

Hailuodon uusjakotoimitus päätökseen

Etsin Viisaria – löysin Elviksen

Hailuodon uusjakotoimitus päätökseen

Sosiaaliset vaikutukset erityishuomiossa

Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston Oulun toimipiste sai viime kesänä kirjata historiaansa uuden rajapyykin, kun Hailuodon 10 vuotta kestänyt uusjako saatiin hyvin tuloksin päätökseen. Hanke lähti liikkeelle melkoisessa vastatulessa vuonna 1997. Nyt menneeseen voi katsoa hyvillä mielin, sillä tiimityöllä, asiakaslähtöisyydellä ja vuoropuhelulla hanke sai myötätuulta purjeisiinsa. Tärkeäksi tekijäksi nousi myös asianosaisten aktiivinen huomioonottaminen hankkeen eri vaiheissa.

Hailuoto – Perämeren suurin saari

Hailuoto on pinta-alaltaan noin 200 km². Se on Oulun läänin ainoa itsenäinen saaristo-kunta ja se sijaitsee Oulun edustalla seitsemän kilometrin etäisyydellä mantereesta. Hailuodon asukasluku on noin 1 000 ja asutus sijoittuu pääosin nauhamaisesti saaren läpi kulkevan maantien varteen. Loma-asuntoja Hailuodossa on noin 600 ja vilkkaimpaan loma-aikaan Hailuodon väestömäärä lähes kaksinkertaistuu. Vuodesta 1968 Hailuotoon on ollut lauttayhteys Oulunsalosta.

Hailuoto on syntynyt jääkauden jälkeisen maannousun tuloksena. Hailuodon luonto on arvokas, kolmanneksen Hailuodon pinta-alasta kuuluessa valtakunnallisiin suojeluohjelmiin. Maisema on Hailuodossa kauttaaltaan ihmisen toiminnan muovaamaa ja sisältää paljon perinnearvoja. Arvot ovat paikallisesti ja valtakunnallisesti erittäin merkittäviä. Valtioneuvoston periaatepäätöksen (1995) mukaan koko Hailuoto on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

HAILUODON KIIINTEISTÖRAKENNE perustuu vuosina 1775–1836 toteutettuun isojakoon. Jaossa kukin talo joutui ottamaan yhden tai useamman palstan kultakin kolmelta isojaon aikaiselta saarelta. Tämä teki Hailuodon kiinteistörakenteen alun alkaen hajanaiseksi.

Kiinteistörakennetta ovat pirstoneet lisää isojaon jälkeen toteutetut tilojen osittamiset ja vesijättöjen jaot, joissa Hailuodon noin 100 km:n mittainen rantaviiva on jaettu 420 eri kiinteistön kesken noin 620 eri palstaan. Hailuodossa on 2 000 kiinteistöä ja noin 2 000 kiinteistön omistajaa.

Hitaasti kohti uusjakoa

Hailuodossa on selvitetty tilusjärjestelyn tarvetta ainakin 1960-luvulta lähtien. Hailuodon kunnanhallitus pyysi vuonna 1986 maanmittaushallitukselta uusjaon tarveselvityksen tekemistä koko Hailuodon kunnasta.

Vuonna 1993 maanmittaushallitus asetti Hailuoto-toimikunnan selvittämään erityyppisten tilusjärjestelyjen tarpeen ja kohdealueet sekä laatimaan tarpeelliset hankeohjelmat ja esisuunnitelmat. Toimikunnan loppuraportti julkaistiin 10.5.1995. Raportissa to-

detaan, että tiloille tilusjärjestelyhankkeesta aiheutuvat välittömät hyödyt olisivat kustannuksia suuremmat.

Kuusitoista hailuotolaista maanomistajaa haki Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistolta Oulusta uusjakotoimitusta Hailuotoon 6.11.1995. Toimitusmiehet tekivät Hailuodon uusjaon edellytys- ja laajuuspäätök-

Toimitusinsinööri piti
"vastaanottoa" Hailuodolla.

sen tammikuussa 1996 ja päätös sai lainvoiman 7.7.1997.

Toimituksen tavoitteiksi asetettiin muun muassa peltotilusten kokoaminen muodoltaan, kooltaan ja sijainniltaan tarkoituksenmukaisen käytön kannalta sopiviin palstoihin sekä kuivatus- ja metsätieverkon perusparantaminen metsäalueilla.

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristöministeriön päätöksen mukaan

KUVAT PEKKA TÖRMÄ

Uudet metsätiet aktivoivat metsän hakkuuta.

Hailuodon uusjakohankkeeseen tuli soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Päätöksessä todettiin, että uusjakohankkeesta ja siihen liittyvistä ojituksista ja tienrakentamisesta voidaan aiheutuvan ympäristövaikutuksia Hailuodon ainutlaatuiselle luontokokonaisuudelle ja maankohoamisalueelle sekä eri suojeluohjelma-alueiden luonnontilalle tai suojelun tarkoituksen toteutumiselle. Lisäksi arvioitiin, että uusjakohanke voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla myös Hailuodon omaleimaiseen kulttuurimaisemaan ja sosiaalisiin seikkoihin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa saatiin tietoa uusjaon ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista ja sosiaalisista vaikutuksista sekä keinoista haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Arvioinnissa nousivat esille erityisesti sosiaalisten vaikutusten ja luontoarvojen huomioiminen suunnittelussa, keskeisten peltoalueiden säilyminen viljelyksessä ja kyläalueen maisema-

rakenteen säilyttäminen.

Sosiaalisten vaikutusten huomioiminen toimituksessa

Uusjaon sosiaalisia vaikutuksia (SVA) selvitti Oulun yliopiston sosiologian laitoksen tutkija **Kalle Reinikainen**. Selvityksen tarkoituksena oli uusjakotoimituksen aiheuttamien ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten tunnistaminen ja arviointi. Sosiaaliset vaikutukset selvitettiin pääasiassa eri intressitahoja haastatteleamalla ja lomakekyselyllä Hailuodossa kiinteistön omistavilta.

Uusjaon vastustajien mielestä uusjako oli myöhässä nykyistä maataloutta ajatellen ja huonontaisi ihmissuhteita Hailuodossa pitkäksi aikaa, Maanmittauslaitokseen ei luotettu eikä tietoaakaan uusjaosta ollut tarpeeksi. Luonnonsuojelujärjestöt suhtautuivat uusjakoon pääosin kielteisesti. Ehdotettiinpa Hailuodon kiinteistörakenteen museoimista tuleville su-

kupolville. Kiihkeimmät uusjaon vastustajat perustivat Ei uusjakoa Hailuotoon -yhdistyksen toimimaan uusjaon vastustajien äänitorvena.

Tavanomaista laajempaa vuorovaikutusta

Selvitys korosti uusjaon sosiaalisten vaikutusten huomioimisessa etukäteen tiedottamista, neuvotteluita ja keskusteluita asianosaisten kanssa, erilaisten arvojen ja maailmankuvien huomioimista suunnittelussa sekä hyvää ja tasapuolista uusjaon toteutusta.

Selvityksen korostamiin asioihin pyrittiin vastaamaan laajalla tiedottamisella ja tarjoamalla asianosaisille mahdollisuus keskustella ja ottaa kantaa käsiteltäviin asioihin. Tiedottaminen toteutettiin pääasiassa erillisillä tiedotteilla, kokouskutsujen yhteyteen liitettyllä tiedotteella toimituksen etenemi-

Ei uusjakoa Hailuotoon -yhdistys toimi vastustajien äänitorvena.

Lautalla perille.

KUVAT PEKKA TÖRMI

Hailuodon rantamaisemaa.

sestä sekä toimitusinsinöörin "vastaanotolla" Hailuodossa.

Kaikki hankesuunnitelmat olivat ennen niiden lopullista valmistumista asianosaisten nähtävillä ja kommentoitavissa. Niistä ei yleensä toimituskokouksessa enää herännyt keskustelua, vaan päätökset kaikista perusparannushankkeista saatiin tehtyä ilman valituksia maaoikeuteen. Hankkeista käytiin keskustelua myös Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen vetämässä Uusjaon seurantarhymässä, jossa olivat edustettuina uusjaon eri intressitahot luonnonsuojelijoista maanviljelijöihin.

Sosiaaliset vaikutukset selvitettiin uudestaan

Uusjaon sosiaalisia vaikutuksia selvitettiin uudelleen toimituksen päätyttyä kesällä 2007. Tavoitteena oli uusjaon toteuttamisen aikaisen ja sen jälkeisen tilanteen kartoittaminen ja sosiaalisten vaikutusten mahdollisten muutosten arviointi. Selvitys toteutettiin samalla periaatteella kuin YVA:n yhteydessä.

Vuoden 2007 kyselyn mukaan uusjaolla ei enää katsottu olevan merkittäviä vaikutuksia sellaisiin Hailuodon yleistä kehitystä uhkaaviin seikkoihin, joihin uusjaon epäiltiin aiheuttavan merkittäviäkin vaikutuksia. Näitä ovat matkailun kehitys, kansallismaiseman laatu ja rikollisuuden lisääntyminen tiestön parantuessa. Myös arviot uusjaon kielteisistä vaikutuksista saaren sosiaaliseen ilmapiiriin ovat lieventyneet merkittävästi. Uusjaon ei enää nähty merkittävästi heikentävän edes naapurien välistä vuorovaikutusta. Avoimen keskustelun koettiin jopa lisääntyneen.

Maanmittauslaitokseen suhtautui positiivisesti 2/3 vastaajista ja uusjaon toteuttamisen kaikkineen koki positiivisena lähes 2/3 vastaajista. Ei uusjakoa Hailuotoon -yhdistys lakkasi toimimasta toimituksen aikana, ja eräät sen jäsenet ovat avoimesti kertoneet muuttuneesta suhtautumisestaan uusjakoon.

Kritiikkiä tuli lähinnä metsäteiden toteuttamisesta, kustannusten ja kautumisesta ja paikallisten asiantuntijoiden vähäisestä hyödyntämisestä hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Toimitusinsinöörin tuntemuksia

Toimitusinsinöörille Hailuodon uusjakotoimitus oli haasteellinen ja opettavainen kokemus. Suurimman osan ajasta tunsin itseni enemmän projektinvetäjäksi kuin toimitusinsinööriksi. Suuri määrä erilaisia hankkeita toimituksen sisällä, 2 000 asianosaista ja erilaiset intressitahot sekä yhteistyökumppanit

piti saada etenemään kohti yhteistä päämäärää ja vieläpä suunnitellussa aikataulussa.

Tiedottamiseen ja keskustelemiseen käytimme paljon aikaa, mutta vastaavasti aikaa säästyi hankkeiden sujuvana etenemisenä. Asianosaisten palautteesta päätellen onnistuimme koh-

talaisen hyvin huomioimaan myös sosiaalisen puolen toimituksessa.

Jälleen keran tuli todiste-

tuksi, miten tärkeitä toimitusinsinöörille ovat hyvät yhteistyösuhteet eri sidosryhmiin sekä erityisesti ammattitaitoiset ja vastuuntuntoiset tiimiläiset.

Toimitusinsinöörille erityisen tärkeitä ovat ammattitaitoiset ja vastuuntuntoiset tiimiläiset.

Lue lisää intrasta Prosessit/TJ/Ajankohtaista

Pekka Törmi toimii maanmittausinsinöörinä (DI) Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistossa. ●

Hailuodon uusjako aikajanalla

1775–1836

Hailuodon kiinteistö rakenne luodaan isojaossa.

1986

Hailuodon kunnanhallitus pyytää maanmittaushallitukselta tarveselvityksen.

1993

Maanmittaushallitus asettaa Hailuoto-toimikunnan selvittämään tilusjärjestelytarpeet.

10.5.1995

Hailuoto-toimikunnan loppuraportti julkaistaan.

6.11.1995

16 hailuotolaista maanomistajaa hakee uusjakotoimitusta.

tammikuu 1996

Toimitusmiehet tekevät Hailuodon edellytys- ja laajuuspäätöksen.

7.7.1997

Edellytys- ja laajuuspäätös saa lainvoiman.

kesä 2007

Hailuodon uusjakotoimitus päättyy.

- 2 Hailuodon uusjakotoimitus päätökseen
- 5 Jutun juurelta
- 6 Maanmittauspäivät ovat pitkäjänteisen työn tulos
- 8 Valtion palvelukeskushanke tuo muutoksia
Maanmittauslaitoksen talous- ja henkilöstöhallintoon
- 10 Tulomittari on onnistumisen mittakeppi
- 12 Oma kynä
- 13 Ilmakuvat innostavat yleisöä ja mediaa
- 14 Miehestä on moneksi
- 16 Maanmittarin palkkaus
- 18 Karttakäärö avautui
- 18 Keskushallinnon Ystäväkirja
- 20 Minun työpäivä
- 21 Kirsin projektiryhmä haasteiden edessä
- 23 Tiejärjestelyt osana kiinteistörakennetta
- 25 Attila avattiin Tampereella
- 26 In memoriam
- 26 Oikeudessa tavattiin
- 28 Tehtävä Vantaalla
- 29 Uutisia
- 31 Verkkotoimittajan pöydältä

KANSIKUVA ANTERO AALTONEN – PIRJO JOKELA TYÖSSÄÄN
SEURAAVA LEHTI ILMESTYY KESÄKUUSSA.
AINEISTO TOIMITUKSEEN VIIKOLLA 19.

OMAN ITSENSÄ HERRA

Joka härillä kyntää, se häristä puhuu. Ja puhuu härän voimasta ja taidosta, auratun vaon syvyydestä ja muista ominaisuuksista. Itselle käy samalla lailla. Ihastelen välineitä ja ohjelmia tai paperin laatua ja värien kylläisyyttä, kun lehden sisältö ja vaikuttavuus ovat kuitenkin näitä paljon tärkeämpiä.

Tekniikka on vain väline, oli se sitten mikä apparaatti tahansa. Sisältö vaikuttaa meihin jokaiseen. Kuitenkin eri lailla ajasta ja paikasta tai vaikkapa tähtien asennosta riippuen.

Hailuodon tilusjärjestelyä tehnyt Pekka Törmi kertoi, kuinka ihmiset, siis ne asianosaiset tai asiakkaat, jakoivat kysyä samoja asioita uudelleen ja uudelleen. Pekka ihmetteli mielessään, mutta selitti. Saman kohtaavat tietoisuuksia tekevät tai mitä tahansa toimituksia tekevät. Itselle yksinkertaiset ja selkeät asiat muuttuvat asiakkaiden päissä monimutkaisiksi ja herättävät kysymyksiä ja epäilyksiä. Tehdäänkö nyt oikein? Kohdellaanko minua oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti?

Virkamiehinä niin virassa kuin toimessa meidän toimiamme määrittää tai suojaaa laki. Asiakkaalle toimituskoukeroiden selvittämisessä ei lain lukeminen riitä. Asiat pitää selittää ja kertoa monelta kantilta, yksinkertaisesti. Vain sillä lailla ansaitsemme maineemme puolueettomana ja luotettavana.

Maine pitää ansaita ja kysyvälle vastata. Vastatessa voidaan aina kertoa enemmän kuin kysyjä on osannut tai ymmärtänyt kysyä. Sitä Viisarissakin tavoitellaan.

Pirko Yliselä

Maanmittauspäivät ovat pitkäjänteisen työn tulos

Maaliskuun puolivälissä Joensuussa pidetyt Maanmittauspäivät olivat pitkän työrupeaman tulos. Järjestelytoimikunta aloitti työnsä syksyllä 2006 varmistaakseen tapahtuman onnistumisen. Mietittävää ja organisoitavaa oli paljon, mutta hyvällä porukalla työ sujui jouhevasti.

”TYÖTÄ TEHTIIN KOKO ajan melkein samalla porukalla. Vain **Hannu Peltomaa** Joensuun kaupungilta vaihtoi työpaikkaa ja hänen tilalleen järjestelytoimikunnan puheenjohtajaksi tuli Pohjois-Karjalan maanmittaustoimiston maanmittausjohtaja **Irma Lähetkangas**. Järjestelytoimikunnassa oli edustajia maanmittaustoimistosta, Joensuun kaupungilta, Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksesta ja Pohjois-Karjalan ammattiopestosta, Keypro Oy:stä sekä Kontiolahden kunnasta”, myyntipäällikkö **Veli Luostarinen** Pohjois-Karjalan maanmittaustoimistosta kertoo.

Luostarinen vastasi näyttely- ja mainospaikkojen markkinoinnista. Päivien markkinointia hoidettiin sidosryhmien kautta, minkä lisäksi tapahtumasta tiedotettiin alueen tiedotusvälineissä.

Talkooväkeä saatiin helposti mukaan

Työtehtävät jaettiin järjestelytoimikunnassa vastuutaulukolla. Taulukkoon kirjattiin, kuka vastaa mistäkin osa-alueesta. Lisäksi mukaan saatiin noin 30 henkilön talkooväki.

”Työ painottui Maanmittauslaitokseen, ja kaikki järjestelyt sujuivat erittäin hyvin”, Joensuun kaupungin edustaja **Matti Toivanen** kertoo. Järjestelytehtävien lisäksi Toivanen veti tapahtumassa Työelämä muutoksessa -luentosarjaa.

Suurimpana haasteena oli yhteinen aika

”Tietysti haasteita oli, kun tyhjästä lähti liikkeelle. Suurimpana haasteena koin, että saimme varattua järjestelytoimikunnan palaverille riittävästi yhteistä aikaa. Korvaamattomana apuna järjestelyjen käynnistämässä ja suunnittelussa olivat edellisten Maanmittauspäivien kaikenkattavat raportit. Ja se, että kaikilla oli mahdollisuus olla järjes-

KUVA: JOUNI MERTANEN/PKAR

Tapahtuma kokoaa maanmittarit yhteen.

”Väki tuli mielellään Maanmittauspäivien järjestelyprojektiin mukaan”, myyntipäällikkö **Vesa Luostarinen** toteaa tyytyväisenä. Talkooväki toimi esimerkiksi liikenteen ohjauksessa, infotiskillä, narikassa ja ravintolan portsarina.

telyssä mukana koko panoksellaan. Meillä se toimi hyvin”, Luostarinen kuvaa haasteita.

Toki haasteeksi on luettava myös sopivan ja riittävän tilan löytäminen Maanmittauspäivien pitopaikaksi. Useat erilliset luentosarjat sekä Maanmittauspäivien yhteydessä pidettävä näyttely asettivat erityisvaatimuksia päivien pitopaikalle ja järjestelyille.

Luennoissa korostui ajankohtaisuus ja paikallisuus

Yksi haasteista oli hyvien luentojen ja luennoitsijoiden saaminen. Hyvät luennoitsijat löytyivät järjestelytoimikunnan verkoston avulla.

Päävastuun luennoista kantoi maankäytöpäällikkö **Heli Ek** Pohjois-Karjalan ympä-

ristökeskuksesta.

”Päätimme luentojen teemat viime vuonna ajankohtaisuutta ja paikallisuutta korostaen. Pohdimme myös, minkälaiset luennot kiinnostaisivat osallistujia. Paikallisuus näkyi myös luennoitsijoissa, joista monet olivat Joensuun yliopistosta tai muualta Pohjois-Karjalan alueelta”, Ek sanoo.

Luostarisen mukaan teemavalinnat selkiintyivät helposti, sillä muutokset

nyky-yhteiskunnassa ovat merkittäviä ja tapahtuvat nopealla aikataululla, mikä puolestaan asettaa uusia haasteita koko maanmittausalan ammattikunnalle. Luentoaiheemme olivat ajankohtaisia koko Suomessa.

Maanmittauspäivät ovat tiedon ja verkostoitumisen arena

Maanmittauspäivillä on vuoden 2008 järjestelytoimikunnan mukaan suuri merkitys kou-

Myyntipalvelun väki rakensi Maanmittauslaitoksen edustavan osaston. Kuvissa Kristiina Heikkinen ja Annamajja Krannila. Näyttävät banderollit juhlistivat 375-juhlavuotta.

lutuksessa ja tiedon jakamisessa mutta myös alan ammattilaisten verkostoitumisessa.

Luostarinen kuvailee Maanmittauspäiviä tapahtumaksi, jossa tavataan muita oman ammattikunnan edustajia ja vaihdetaan työhön liittyviä kuulumisia ja kokemuksia. Lisäksi entiset opiskelukaverit tapaavat tapahtumassa toisiaan ja kuulumisia vaihdetaan.

Myös Toivanen korostaa, että alalla tarvitaan yhteistyötä ja Maanmittauspäivät voi nähdä kaiken muun lisäksi myös yhteistyöfoorumina: ”Asiat sujuvat paremmin, kun nähdään naamatusten.”

”Pidän Maanmittauspäiviä merkittävänä. Tapahtuma kokoaa maanmittarit yhteen. Samalla yhdistykset voivat järjestää omia kokouksissaan. Tärkeätä on myös kollegoiden tapaaminen”, Ek vahvistaa Luostarisen ja Toivanen näkemyksen.

Vuoden 2008 järjestelyporukka kokoontuu viime hetken sparraukseen 12.3. Silloin on vain yhden yön päässä yhteisen, monivuotisen suunnittelutyön käytännön toteutus.

Järjestäjien tunnelmia kyseltiin maaliskuun alkupuolella. ●

Valtion palvelukeskushanke tuo muutoksia Maan

Hallintopalvelukeskuksen väki kokoontui Helsinkiin kehittämispäiville 1.4.2008. Kehittämispäivien aihe nousi maa- ja metsätalousministeriön 20.3. lähettämästä kirjeestä. Kirjeessä edellytetään, että omat talous- ja henkilöstöhallinnon palveluyksiköt omaavat hallinnonalan virastot tulevat Valtiokonttoriin valtakunnallisen palvelukeskuksen asiakkaiksi.

HALLINTOPALVELUKESKUKSEN (HAL) koulutuskalenteriin oli merkitty hyvissä ajoin kehittämispäivät heti huhtikuun alkuun. Kehittämispäivät pidettiin, mutta aihe muutti viime hetkellä muotoaan alkuperäisestä. Syy kehittämispäivien uudelle sisällölle löytyi Valtioneuvoston kehyspäätöksestä, josta ilmoitettiin kirjeellä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan virastoille torstaina 20.3.2008. Siinä edellytetään, että ne hallinnonalan virastot, joilla on omia talous- ja henkilöstöhallinnon palveluyksiköitä, tulevat Valtiokonttorin valtakunnallisen palvelukeskuksen asiakkaiksi.

Valtioneuvoston päätös tarkoittaa käytännössä sitä, että Maanmittauslaitoksessa on tutkittava nopeahkossa aikataulussa hallintopalvelujen uudelleenjärjestely Valtiokonttorin palvelukeskuksiin. Selvitykset palve-

lujen uudelleenjärjestämisen vaikutuksista on tehtävä 31.8.2008 mennessä, ja siirrettävien hallintopalvelujen edellytetään tulevan Valtiokonttorin palvelukeskusten asiakkaiksi vuoden 2009 loppuun mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö on lähettämässään kirjeessä ilmoittanut, että se noudattaa kehyspäätöksen periaatteita, ja näin ollen tarkistaa aikaisempia hallinnonalan palvelukeskushankkeessa noudatettuja periaatteita.

Mitä hallintopalveluja siirretään?

Tätä artikkelia kirjoitetaan huhtikuun ensimmäisellä viikolla, vain pari viikkoa sen jälkeen kun kirje valtioneuvoston kehyspäätöksestä saapui Maanmittauslaitokseen. Tämän vuoksi emme vielä pysty kertomaan yksityiskohtia tulevasta töiden uudelleenorgani-

soinnista. Selvitysten laadinta ja neuvottelut Valtiokonttorin kanssa ovat vielä edessä.

Valtionhallinnon palvelukeskushankkeessa on kyse tehtävien uudelleen järjestelystä. Lähtökohtana ei ole henkilöiden siirtäminen vaan palveluiden järjestäminen Valtiokonttorin palvelukeskukseen.

HAL hoitaa näitä tehtäviä Maanmittauslaitoksessa, joten jo nyt voidaan sanoa, että järjestelyn kohteena on ainakin osa HALlin tehtävistä. Uudelleenorganisointi tulee vaikuttamaan koko organisaation toimintaan ja se tulee koskettamaan jollakin tapaa ja ainakin välillisesti kaikkia toimintayksiköitä ja prosesseja, vaikka osa tehtävistä jääkin laitoksen hoidettavaksi.

HALLin kehittämispäivillä puhunut talousjohtaja **Annikki Alatalo** huomautti, että Maanmittauslaitoksen talous- ja henkilöstöpalveluiden siirto ulkopuolisen palvelukeskukseen on haasteellista, sillä laitoksen talousjärjestelmät ovat yhteydessä keskenään ja esimerkiksi JAKO-toma eli kiinteistötoimistusten laskutusjärjestelmä käyttää suoraan taloushallinnon järjestelmän tietoja hyväkseen.

Samaan asiaan viittasi myös **Niittymaa**, joka pohti, että "kaikkea hallintopalvelua ei voida hoitaa ulkopuolisessa palvelukeskuksessa, sillä siitä seuraisi toimitustuotannolle aivan liian iso riski."

Neuvottelut edessä

Hallintopalvelukeskuksen johtaja Niittymaa

Valtio tukee muutoksessa

Henkilöstöjohtaja Maritta Ylärinta kertoi Hallintopalvelukeskuksen väelle, kuinka valtio tukee muutosten johtamista ja millaista muutosturvaa valtioneuvosto tarjoaa. Tukitoimiin kuuluu muun muassa uusien tehtävien etsiminen, virkasiirrot, uudelleen kouluttaminen ja määrärahat tukitoimien käynnistämiseksi.

Lisätietoa aiheesta: www.vm.fi > julkaisut ja asiakirjat > henkilöstöhallinnon asiakirjat > ohjeet > 2007 > Muutosten johtaminen ja muutosturva valtioneuvostossa

Kysy, me vastaamme

Hallintopalvelukeskus on perustanut sähköpostiosoitteen, johon voit laittaa kysymyksiä palvelukeskushankkeesta. Vastaamme varmasti, vaikka kiireiden vuoksi emme voi luovata vastausta samalle päivälle.

Lähetä kysymyksesi osoitteeseen: HAL-asiakas@maanmittauslaitos.fi

mittauslaitoksen talous- ja henkilöstöhallintoon

kertoi väelleen kehittämispäivillä, että taustaselvityksiä Maanmittauslaitoksen hallintopalveluprosessien erityislaadusta tarvitaan. Näin taataan, että Valtiokonttoriin saadaan selkeää tietoa laitoksen järjestelmien erityispiirteistä ja Maanmittauslaitoksen perustojen kannalta järkevistä ratkaisuista.

Valtiokonttorin kanssa ensimmäiset neuvottelut käyvät Niittymaa, talouspalvelujen esimies **Päivi Kekki**, henkilöstöpalvelujen esimies **Simo-Pekka Pennanen**, talousjohtaja Annikki Alatalo ja henkilöstöjohtaja **Marritta Ylärinta** ja tietohallintojohtaja **Matti Lisitsin**. Tämän jälkeen perustetaan laajempia neuvottelutyöryhmiä.

Miksi palvelukeskusuudistus?

Valtio käynnisti ensimmäiset tuottavuusohjelmat 2004–2005. Niissä todetaan, että suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle ja että Suomea uhkaa työvoimapula. Tämän ja säästöjen vuoksi valtionhallinnon tulee tehostaa tuottavuuttaan. Yhtenä tuottavuusohjelman

osa-alueena ovat alusta asti olleet valtion eri hallinnonalojen hallintopalvelut.

Maanmittauslaitos on vienyt ansiokkaasti läpi vuonna 2004 aloitetun oman henkilöstö- ja taloushallinnon alueellistamis- ja palvelukeskushankkeensa (HETA), mutta valtion päivitettyä omia linjauksiaan myös Maanmittauslaitoksessa joudutaan katsomaan uudelleen hallintopalvelujen tehtävien järjestämistä Valtiokonttorin palvelukeskuksen alaisuuteen. ●

Lisätietoa

Valtioneuvoston kehyspäättöksestä 13.3.2008 käynnistyi valtionhallinnon palvelukeskushankkeen uusi vaihe, joka on vielä niin alkuvaiheissaan, että emme pysty tässä Viisarissa kertomaan, minkälaisia muutoksia on tulossa. Koska faktoja ei vielä ole, kannattaa seurata laitoksen Intramittarin uutisia, jotta saa oikeaa tietoa tulevista ratkaisuista.

Palvelukeskushanke koskettaa tavalla tai toisella kaikkia laitoslaisia. Hankkeesta viestitään aktiivisesti

- Intramittarissa
- Viisarissa
- Sähköpostissa.

Hallintopalvelukeskuksen työntekijöille järjestetään päivittämispalaveri 4.6.2008. Tuolloin ensimmäiset neuvottelut Valtiokonttorin kanssa on käyty ja HALLin johtaja Riitta-Liisa Niittymaa päivittää tilanteen hallilaisille.

Olkoonpa mitattava kohde mikä tahansa, tarvitaan mitta. Valtionhallinnossa luotiin 1990-luvun alkupuolella tulohajausjärjestelmä tulostittareineen. Tänäpä tulostittarit ovat Maanmittauslaitoksessa olennainen osa toimintayksiköiden vuosittaisia tulossopimuksia. Tulostittarilla on selkeä olemassaolon oikeutus.

Tulostittari on onnistumisen mittakeppi

KUVA MERVI LAITINEN

”Tulohajaus mittareineen toimii ja on yksi laitoksemme vahvuuksista”, Annikki Alatalo toteaa.

TALOUSJOHTAJA **Annikki Alatalo** kertoo, että tulostittarit tulivat valtionhallintoon tulohajauksen myötä vastaamaan tulokseen tarpeisiin. Maanmittauslaitos on ollut alusta alkaen mukana tulohajauksessa ja tulospalkkaus on ollut käytössä vuodesta 1992 alkaen.

”Mittareita tarvitsemme onnistumisen mittaukseen. Tulospalkkauksessahan toimintayksikölle maksetaan kolmeen tasoon porrastettu tulospalkkio, kun yksikkö ylittää asetetut tavoitteet”, Alatalo toteaa.

Mittarit selkeyttävät tavoitteita

Maanmittauslaitoksen tulohajaukseen liittyy runsaasti erilaisia mittareita, joista osa vaikuttaa tulospalkkauksen määräytymiseen. Tulospalkkaukseen vaikuttavista mittareista laaditaan tulossopimukseen tulomatriisi, joka sisältää mittareiden painoarvot sekä porrastuksen, minkä mukaan tulospisheet aikanaan määrättyvät.

”Ydinprosessikohtaiset tulostittarit kehitetään lähinnä prosessitiimeissä ja laitostasoiset mittarit 13-henkisessä tulostiimissä. Tulostiimi tarkastelee ja tarvittaessa ajantasaistaa mittareita syksyisin, kun se valmistelee tulossopimusohjeita”, tulostiimiä vetävä Alatalo kertoo.

Mittareilla voidaan ohjata toimintaa oikeaan suuntaan. Esimerkiksi Tilauskannan ja toimitustuotannon suhde -mittarilla tähdätään tilaukskannan pienentämiseen.

”Tulosmittareilla asiat konkretisoidaan. Muun muassa Lohkomisen kestoai-ka -mit-

Tulosmittari konkretisoi tavoitteen.

tari on hyvin konkreettinen. Se on Maanmittauslaitoksen sisäisten sopimusten lisäksi Maanmittauslaitoksen tulossopimuksessa ja jopa budjettikirjassa”, Alatalo selvittää.

Toimintayksiköt voivat vaikuttaa mittareihin

Tulosmatriiseihin sisältyvät mittarit ohjanneen ovat pääjohtajan syksyisin hyväksymisissä tulossopimusohjeissa. Toimintayksiköt voivat omalta osaltaan vaikuttaa tulosmittareiden syntyyn ja tulevaisuuden mittareihin.

”Tulostiimi asettaa tulosprisman näkökulmien mukaiset ryhmäkohtaiset painoarvot, esimerkiksi vaikuttavuus-kohdan painoarvo liikkuu tämän vuoden sopimuksissa välillä 15–25. Toimintayksiköt tuovat tulosso-

pimusehdotuksissaan esiin oman näkemyksensä tulosmittareittensa painoarvoista”, Alatalo sanoo. Tulossopimusten tultua hyväksytyiksi marras – joulukuussa viritetään seuraavan vuoden tulosmatriisiin mittarit.

Toimintayksiköiden tavoitteista koostetaan Maanmittauslaitoksen ja maa- ja metsätalousministeriön kesken vuosittain tehtävä tulossopimus.

Tulosohjaus on laitoksen vahvuuksia

Alatalon mukaan tulosohjaus on tiedostettu Maanmittauslaitoksessa ja siitä ollaan toimintayksiköissä aidosti kiinnostuneita. Hän toteaa tyytyväisenä: ”Tulosohjaus toimii ja on yksi laitoksemme vahvuuksista.”

Tulosohjausjärjestelmä mittareineen ei ole kiveen hakattu järjestelmä vaan sitä kehitetään jatkuvasti vastaamaan yhä paremmin tuottavuuden ja tehokkuuden kohottamisen tarpeisiin. ●

Minkälainen on hyvä mittari?

Valtiovarainministeriön tulosohjauksen käsikirjan mukaan hyvä mittari

- kuvaa mahdollisimman hyvin ja välittömästi asetettuja tavoitteita
- on merkityksellinen myös tulosohjaajalle tai arvioijalle (esimerkiksi poliittisille päättäjille) ja
- on mahdollisimman ohjausvoimainen eli mittaa asioita, joiden perusteella voidaan tehdä toiminnallisia johtopäätöksiä.

Tulosohjauksen käsikirja 2/2005, Valtiovarainministeriö, Hallinnon kehittämissosasto (2005), Edita Prima Oy, Helsinki

Älkää lukeko – tulette kuitenkin kateellisiksi

Noooh, siis meillähän on täällä Tampereella nyt niin huippusiistit ja modernit tilat, että oksat pois! Ja tää Attilahan on niihin keskustassa, että lähes kaikilla julkisilla tänne pääsee.

Sis ne meidän vanhat tilathan oli niiiiiin sokkeloitset, ja asiakaspalvelutiloissa kaunista olivat vain ihmiset ja maisema. Kyllä tää uus on siiiii makee! Turha ehkä mainita, että meillä on jäähdytetty ilmastointi ja tolkkuttoman kokoiset ikkunat, joista tulvii valoa. Ja tilaa tosiaan riittää, niin että uutta väkeä odotellaan innolla. Kaikille on rajattu ihanat omat sopukat. Tai oli, mutta jotkut menivät siirtämään heitä erottaneet sermit pois tieltä.

”Meille tuli vanhoissa tiloissa ilmastointiremontti ja minut pakotettiin samaan huoneeseen Annen kanssa” tilittää Lea Sukanen ja jatkaa: ”Huomasin pian, että Anne tarvitsee vielä paljon opastusta, joten otin hänet siipeni suojiin. Olen siis kokotyöaikainen mentor.

Laitetaan sermiä sitten työpöytien väliin, jos naama alkaa nyppiä.”

Lean lähiympäristöön on sijoittunut muitakin työkavereistaan riippuvaisia. Soili Kuittinen huhuilee aamuaisin muiden tiimiläisten perään, koska semiaivotila on niin hiljainen. Hiljaisella lattiapinnalla ei juuri kuule normisandaalien vaellusta. Vain kunnan korkokengillä saisi jotain ääntä aikaan.

”Täällä Attilassa pääsemme nauttimaan tiimityön hedelmistä”, sanoo avajaisjuhlapuhuja Pauli Savela ja katsahtaa salaperäisesti viereiseen banaanipuuhun. Ehkä hän viittaa myös siihen, että kunkin tiimin jäsenet ovat täällä lähekkäin.

On vielä todettava, että puhelimien soittoäänekin ovat ryökäleet muistaneet laittaa piippaukselle, joten taukoamattomasta äänien sekamelskasta ei pääse nauttimaan juuri koskaan. Ja kaikkein kiinnostavimmat tarinat ihmiset menevät puhumaan neuvotteluhuoneisiin tai puhelinkoppeihin, joten tylsyys saattaa pian iskeä. Täällä on niin hiljaista, että toivottavasti käräjäoikeudesta tuleva väki saa jotain eloa tähän huopatosutehtaaseen!

Yhteinen taukotilamme Stadion on sekin osoittautunut normaalitilanteissa riittävän suureksi. Meillä on 12 pystypöytää, kolme matalaa pöytää ja työntekijöitä on 90. Ahdasta on tullut vain vieraiden kanssa. Kaiken kukkuraksi pääsimme kahvinkeittovuoroista, meillä kun on oma Joonas hoitamassa asiaa. Hauskinta yhteisessä taukotilassa on tietysti se, että nyt me täysin eri tehtävissä ja eri kerroksissa olevat ihmiset näemme toisiamme päivittäin. Me-henki nousee ihan väkisin.

Onneksi sentään piirturit temppuilevat välillä, eihän tätä autuutta kukaan muuten kestäisi!

Anne Pakarinen on maanmittausinsinööri (DI) ja kaapista löytyy Pikku Kakkosen myöntämä kunniakirja erinomaisesta härvelintekotaidosta.

Ilmakuvat innostavat yleisöä ja mediaa

Ilmakuvat kiinnostivat niin lehtiä, radiota kuin tv:täkin.

KUVAT BIRGER INGMAN

Vuonna 1952 Vaasan keskustasta otettu viistokuva herätti paljon muistoja Länsi-Suomen lääninhallituksen Vaasan palveluyksikön johtaja Markku Nurmisessa.

ILMAKUVAKESKUS JA POHJANMAAN maanmittaustoimisto järjestivät yhteistyössä ilmakuviensa esittelytilaisuudet Kruunupyssä ja Vaasassa marraskuussa 2007. Pontena tilaisuuden järjestämiselle oli Ilmakuvakeskuksen viimekeväiset mittavat kuvaukset Pohjanmaalla. Tuoreita ilmakuvia oli saatavana muun muassa Vaasan ja Kokkolan ympäristöstä. Esittelyssä pääsi ihaillemaan Vaasan seudulta myös vanhoja ilmakuvia, aina 1950-luvulta alkaen. Oman mausteensa Vaasan ilmakuvaesittelyyn toi Veljekset Karhumäki Oy. Heidän ottamiaan kuvia esitteli yrityksen edustaja **Mari Karhumäki**.

Veljekset Karhumäki Oy:n ilmakuvakoelma sisältää paljon vanhoja viistokuvia eri puolilta Suomea, vanhimmat 1930-luvulta. Sodan aikana kuvaukset olivat keskeytyksissä, mutta kuvaustoiminta aloitettiin uudelleen vuonna 1948 ja sitä jatkettiin säännöllisesti

aina 1970-luvun puoliväliin saakka. Karhumäen ilmakuvakokoelma on kesäkaudella esillä veljesten vanhassa konttorissa Kuoreveden Hallissa Jämsässä.

Tilaisuuksista tiedotettiin paikallisissa sanomalehdissä. Kokkolassa ilmestynyt Österbottningen sekä Vaasassa ilmestyvät Pohjalainen ja Vasabladet tekivät ilmakuvista näyttävät jutut. Lisäksi Radio Extrem raportoi tilaisuudesta ja BotniaTV teki ohjelmapalan ilmakuvista.

Kruunupyyn kunnanviraston tiloissa järjestetyssä esittelyssä kävi muiden asiakkaiden ohella kolme koululuokkaa. Mittausteknikko **Dan Stenlund** Kruunupyyn kunnasta totesi: "Bra tillställning med mycket folk tyckte vi."

Vaasan esittelytilaisuus oli kaksipäiväinen. Kuvia esittelivät **Markku Lymysalo** ja **Sakari Wilska** Ilmakuvakeskuksesta sekä **Birger Ingman** ja Vaasan maanmittaustoimiston asiakaspalvelusihteerit.

Vaasassa oli esillä ilmakuvia myös vuonna 2005 ilmakuvatusta Raippaluodon alueesta. Unescon maailmanperintöluetteloon valitun Merenkurkun ilmakuvat kiinnostivat monia. Vaasassa kävi myös Vähänkyrön Savilahden koulun rehtori **Harry Ranta**, joka tilasi oman koulunsa lähiympäristöstä ilmakuvan koulun 150-vuotisjuhlallisuuksia varten.

Teuvo Pajukoski työskentelee myyntipäällikkönä Pohjanmaan maanmittaustoimistossa. ●

"Bra tillställning med mycket folk tyckte vi."
Mittausteknikko Dan Stenlund

MAKLI eli Maanmittausalan ammattikorkeakoulu- ja opistoteknisten Liitto ry sai riveihinsä määrätietoisien nuoren miehen vuonna 1971. Potkua ammatillisaatteellisessa MAKLI:ssa työskentelyyn melko tuore maanmittausteknikko sai maanmittaushallituksen vuoden 1972 organisaatiouudistuksesta. Tuolloin maanmittaushallituksessa siirryttiin taksapalkkoista kuukausipalkkoihin ja ala tarvitsi edustajia katsomaan, että palkkataulukot saataisiin kohdalleen. Raimo Tuomala ryhtyi toimeen.

Miehestä on moneksi

Toiminnanjohtaja, tenori, isä, aviomies, maanmittausteknikko

MONESSA AKTIIVINEN maanmittausteknikko **Raimo Tuomala** on nyt, kuten oli nuorempaanakin miehenä, sitä mieltä, että asioiden ei voi vain antaa olla. ”Kyllä minä otan kantaa. On vain positiivista, että joku tökkii hie-man. Pitää kokeilla kepillä jäätä, että jos saataisiin uudistuksia aikaiseksi”, Raimo Tuomala kertoo aktiivisuutensa motiiveista. Toimeliaisuudella on myös seurauksensa: vuonna 2008 Tuomala ei ole vain MAKLI:n jäsen vaan hän on myös MAKLI:n toiminnanjohtaja.

Ja ilmeisesti MAKLI kumppaneinaan alan muut etujärjestöt ovat saaneet jotain aikaiseksi, sillä Tuomala kertoo olevansa palkkaansa ihan tyytyväinen. Kerrankin näin.

Henkiset kilpailut

MAKLI ei ole Tuomalan ainoa vapaa-aikaa vievä toimi. Osansa vie myös Kouvolan Mieskuoro. Kuoroharrastuksen juuret ulottuvat aina 1950-luvulle asti.

”Kansakoulussa opettaja ilmoitti minut litin kunnan henkisiin kilpailuihin. Osallistuin niihin laulamalla. Opettaja valmensi minua, mutta laulu oli niin vaikea, että ensimmäisen vuoden sijoitus ei ollut kovin korkea. Vuonna -58 olin toinen ja seuraavana vuonna seitsemäs”, Tuomala muistelee ja kertoo, että sen jälkeen lauluharrastus jäi.

”Myöhemmin olin mukana Tekun juhlassa ja kyllä siellä laulettiinkin, mutta varsinaisesti kuoroharrastus alkoi, kun vaimoni sanoi mielestäni kovin kauniisti, että ’on sulla sentään joku lahja – tuo laulunlahja. Menisit nyt kuoroon.’ Vuonna -92 liityin Kouvolan Mieskuoroon.”

Maanmittarina

Raimo Tuomala sai ensimmäisen maanmittausalasta kesätöissä Kymen läänin maanmit-

tauskonttorin kaavoitustoimistossa vuonna 1963. Työt olivat kotipitäjä litissä ja tehtävänä oli kaavan paalutus maastoon. Ala pu-raisi toisin kuin luvut lukiossa ja pian Tuomala istui Tekun penkillä alaa oppimassa. Vakituinen virka aukeni Kouvolassa ylimääräisen maanmittausteknikon nimikkeellä, ja Kouvolan maanmittaustoimisto on ollut miehen työpaikka tähän päivään asti – kai-ken kaikkiaan 42 vuotta. ”Palkkaluokka oli aluksi A 17. Laita se sinne. Ikätoverit kyllä tietävät, kuinka pieni se oli”, Tuomala huikkaa alan edusmiehen huumorilla.

”Maanmittarin työ on ollut juuri oikea minulle. Hieman on haikeeta, kun joutuu lähtemään”, kertoo Tuomala, joka on jo parin vuosikymmenen ajan käynyt kouluissa kertomassa alasta nuorille. Sillä maanmittarillahan on unelmahomma: ”Itsenäinen työ. Saa itse organisoida omat työnsä, ja kun maastokausi alkaa, niin kukaan ei vahdi. Pääasia on, että tekee työnsä.”

Summa summarum: ”Maanmittauslaitok-sella menee hyvin ja se on hyvä. Mutta täytyy kuitenkin huomauttaa, että me tehdään itse kotitekoista byrokratiaa, josta asiakas ei tiedä mitään. Tarkoitin tätä lohkamisen kes-toajan ylettömän suurta painottamista. Sillä ei ole asiakkaan kannalta mitään merkitystä. Kiiretapaukset hoituu aina. Mutta tämä on vaan tällainen kauneusvirhe. Hyvä työpaikka tämä on ja työ on palkitsevaa”, pohtii heinä-kuun alussa eläkepäiville siirtyvä Tuomala.

Uteliaana kohtaa tulevaa

Viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana maanmittauksessa käytettävä tekniikka on

kehittynyt pitkin harppauksin. ”Kun tulin alalle käytettiin prismaa ja mittanauhaa. Sit-ten tuli takymetri, vuonna 1998 otettiin käyt-töön JAKO-järjestelmä ja nyt viimeisimpänä GPS-laitteet. Itse en enää siirtynyt GPS-lait-teiden käyttäjäksi, mutta kyllä ne ovat hyviä.”

”Nyt on tulossa myös tämä niin sanottu liikkuva työ. Sen mahdollistavat GPS ja tie-tojärjestelmät. Maanmittari voi tehdä töitä sielläpäin, missä asuu, käymättä toimistolla. Se on varmasti hyvä, ja mielekästä näille fik-suille nuorille”, pohtii Tuomala.

Nuoria Tuomala kohtaa muutenkin kuin fiksujen maanmittarien muodossa, sillä elä-

Pitää kokeilla kepillä jäätä, että jos saataisiin uudistuksia aikaiseksi.

kepäivien ohjelmaan tulee kuulumaan muun muassa lastenlasten hoitamista.

Mutta pelottaako eläkkeelle jääminen? ”En ole peloissani enkä odota innolla. Pikem-minkin odotan eläkepäiviä uteliaana.”

Tulevaisuudensuunnitelmiin kuuluu myös kuoro ja mökkeily. ”Vaimo on ollut jo pari vuotta eläkkeellä ja meiltä aina kysytään, että muutatteko mökille, kun sinä jäät eläkkeelle. Mutta kun käy katsomassa mök-kiä loka-marraskuussa, jolloin ei ole valoa, on märkää eikä naapureita missään, niin saa vastauksen kysymykseen.”

Ja voihan se olla, että kirjakin ilmestyy joskus tulevina vuosina. ”Meidän mökkinaapu-rina on filosofi **Maija-Riitta Ollila**, joka aina sanoo, että kirjoita kirja. Kun sanon, että se on niin pitkä projekti, niin Ollila vastaa, että ei sinun tarvitse kirjoittaa kuin yksi sivu päi-vässä ja vuoden päästä kirja on valmis.” ●

MAKLI:n tiloissa viihtyvän Raimo Tuomalan moninaisiin toimiin kuuluu myös Viisarin toimitusneuvoston jäsenyys: "Se on hyvä lehti, kun se on aina kehittynyt ajan mukana." Viisarin tekijät kiittävät kommentista.

Maanmittausta ja maanmittareita 375 vuotta – osa 2/5

KUVAT KRISTINA HEIKKINEN

Maanmittarin palkkaus

RUOTSIN MAANMITTAUSLAITOKSEN perustajan **Andreas Bureauksen** ensimmäisille oppilaille maksettiin vuonna 1628 palkkaa 200 hopeataalaria vuodessa. Se oli yhtä paljon kuin mitä tuon ajan hovioikeuden virkamiehet ansaitsivat – eli paljon rahaa.

Vuosipalkkamäärät kertovat kuitenkin vain teoreettisen puolen palkkauksesta. Noihin aikoihin käteistä rahaa oli kierrossa vähän. Aivan yleisesti suurin osa, ellei kokonaan, virkamiesten palkasta mak-

settiin niin sanotun veropalkkalaitoksen puitteissa luontaistuotteina; viljana, rehuna, lihana, kalana tai päivätöinä. Virkamiehet saivat palkkansa heille läänitettyjen verojen muodossa. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että maanmittari sai lähitalojen verot itselleen.

Maanmittarille palkaksi virkatalo

Palkka saatettiin myös maksaa talona. Suurvaltakaudesta maanmit-

tari **Anders Strengillä** oli kruununtalo Karjaalla ja **Lars Schroderuksella** Voitilan talo Hämeen Akaan pitäjän Haanojan kylässä.

Hans Hanssonilla oli Riddarsin rälssitila Helsingin pitäjän kirkonkylässä.

Kun maanmittarin tulot olivat jonkin hänelle läänitetyn talon varassa, palkan saanti riippui tietyistä, pystyikö talo ylipäättään maksamaan veronsa. Jos yksikin talo jätti veronsa varattomuuden vuoksi maksamatta, palkka rästytyi. Autoitumisesta eli veronmaksukyvyttömyydestä johtuen maanmittari ei aina saanut palkkaansa.

Komissiomaanmittareiden virat perustettiin 1600-luvun lopulla. Nämä huonosti palikat alemman tason maanmittarit eivät saaneet vielä 1700-luvullakaan vaki-

naista vuosipalkkaa vaan pääasiassa toimituspalkkion. Tulo koostui erilaisista palkkioista ja korvauksista. Vain pieni osa tuloista tuli kiinteänä palkkana, joka maksettiin keran vuodessa.

Kuukausipalkkaiset lääninmaanmittarit

Rahatalous ei vielä 1800-luvulla ollut hallitseva, vaikkakin koko ajan yleistyvä taloudellisen kanssakäymisen muoto. Lääninmaanmittarin palkka oli kiinteä ja kuukausittainen. Se oli osa menosääntöä eli senaikaista valtion budjettia. Ammattikunnasta suurin osa oli komissiomaanmittareita, joiden taloudellinen tilanne oli paljon epävarmempi. Ainoastaan vakinainen vanhempi komissio-

maanmittari nautti pientä peruspalkkaa. Tulot olivat näillä kaikilla palkkioperusteiset.

Vakinaiset ja varat

Itsenäisyyden alussa Suomessa oli 240 maanmittaria. Heistä 100 oli vakinaisia, ja loput 140 olivat ylimääräisiä, ammattikielellä "varoja." Vakinaisten ja ylimääräisten suurin ero oli palkkauksessa. Vanhempi vakinainen maanmittari sai palkkaa 3 000 mk ja nuoremmat 2 000 mk vuodessa. Tämän lisäksi edellä mainitut saivat toimituspalkkioita taksan mukaan. Kaikki 140 ylimääräistä maanmittaria olivat ilman vakinaista palkkaa, vaikka he olivat usein iäkkäitä, valtion vakinaisessa palveluksessa ja suorittaneet korkeakoulutopinnot.

Itsenäisyyden alussa oli vakinaisia ja ylimääräisiä maanmittareita sekä toimitusmaanmittareita ja jokaisella omanlaisensa palkka.

Vuonna 1917 toimitusmaanmittareille maksetun vuosittaisen palkkion suuruus arvioitiin 4 000 markaksi. Vuosipalkkaa ei ollut. Jos ajatellaan, että esimerkiksi vakinainen vanhempi maanmittari teki saman määrän mittaus-toimituksia kuin toimitusmaanmittari oli hänen kokonaispalkkansa vuoden aikana 3 000+4 000 eli 7 000 markkaa. Nuorempi vakinainen ansaitsi 6 000 mk. Palkka-ero toimitusmaanmittarin 4 000 mk:aan nähdessä oli selvä.

Valtion kassalle

Vuosina 1922 ja 1923 annetuilla asetuksilla

maanmittaus-toimitusten palkkioiden periminen suoraan asianosaisilta lopetettiin. Vuosisatainen maanmittareille taloudellista epävarmuutta aiheuttanut käytäntö tältä osin päättyi. Tästä eteenpäin maanmittarit saivat toimituspalkkionsa valtion kassasta.

Nuori topografi ansaitsi vuoden 1964 palkkeilla vajaat 8 000 markkaa vuodessa. Auto maksoi noihin aikoihin 6 000–7 000 markkaa eli lähes vuoden palkan.

Vuonna 1972 taksapalkkaus loppui koko alalla ja maanmittarien epäviralliset yksityisoikeudellisessa suhteessa olleet virka-apulaiset saivat virka-aseman ja vakinaisen palkan.

Vuosisatainen käytäntö tuli tiensä päähän: maanmittarien palkkioperusteinen tulo muodostus päättyi ja apu-voima vakinaistettiin. ●

Karttakäärö avautui

PÄÄJOHTAJA **Jarmo Ratia** toivotti vieraat tervetulleiksi avajaisiin, joita vietettiin Arkistokeskuksen tiloissa Jyväskylässä 17.3. Tervetuliaispuhe esitteli juhluvuoden taustoja ja nosti esiin Karttakäärön foorumina, jonka kautta Maanmittauslaitos tuo esiin rooliaan myös virtuaaliorganisaationa. Johtaja **Marja Rantala** esitteli Karttakäärön virtuaaliyhteisön Maanmittauslaitoksen arkistoon ja Maanmittausmu-
seon.

Sivusto on suunnattu suurelle yleisölle. Karttakäärön valmistuminen otettiin innolla ja mielenkiinnolla vastaan niin talon sisällä kuin paikalla olleiden sidosryhmien edustajien keskuudessa. Ennen avajaisia järjestettyyn maailmanperintöopetuksen keskustelutilaisuuteen osallistuneet opettajat kiittelivät sivuston palvelevan erityisen hyvin koulujen tarpeita.

Keskustelutilaisuus Struven ketju ja kartat kouluopetuksessa houkutteli paikalle viitisenkymmentä maailmanperintöopetuksen mahdollisuuksista kiinnostunutta. Keskustelu oli vilkasta ja Karttakäärön makupalat saivat pohtimaan, miten eri tavoin sivustoa voidaan hyödyntää.

Päivä oli todellista maanmittauksen historian, kulttuuriperinnön ja Maanmittauslaitoksen yhteiskunnallisen roolin juhlaa. Karttakäärö esittelee maanmittauksen saloja tavalla, jota luonnehdittiin muun muassa sanoilla "vaikuttava", "komea" ja "kutkuttavan jännittävä".

Karttakäärön äärelle pääset osoitteessa www.karttakaaro.fi. ●

Tylyjä Helsingin herroja vai ihan tavallisia ihmisiä? Lue, mitä keskushallintolaiset tekevät työkseen ja miten heidän työnsä vaikuttaa koko Maanmittauslaitokseen.

Heikki, yli-insinööri ja TJ-prosessin omistaja

Työhöni kuuluu maanmittaustoimistojen tulosjohtaminen sekä tulossopimusten valmistelu ja seuranta. Vedän myös tilusjärjestelyprosessia. Toivon, että työni vaikuttavuus näkyy maataloilla parempana kiinteistörakenteena eli maatalous olisi näin tuottavampaa. Tulevaisuudessa työni pitäisi vaikuttaa myös maaseudun kehittämiseen. Se taas palvelee koko yhteiskuntaa.

KUKA OLI NUORUUTESI LEMPIARTISTI?

Anita Hirvonen. 60-luvulla harrastin lavatansseja.

MITÄ TEKISIT, JOS ET OLISI YLI-INSINÖÖRI?

Olisin varmaan biologi.

Heli, kansainvälisten asian päällikkö

Koordinoin laitoksen kansainvälistä toimintaa ja huolehdin siitä, että olemme mukana siellä, missä on syytä olla. Näin saadaan tarvittava tieto siitä, mitä maailmalla tapahtuu ja mitä muut tekevät. Tätä peilataan jatkuvasti omaan toimintaamme. INSPIRE ja EuroGeographics ovat esimerkkejä tästä.

MILLAINEN TIIMI SINULLA ON?

Minä olen ihan oma tiimini. Olen useimmiten yksimielinen itseni kanssa. Teen tietysti paljon yhteistyötä esimerkiksi Kehittämiskeskuksen työntekijöiden kanssa.

MINNE MATKUSTAT TYÖASIOISSA MIELUITEN?

Mieluiten sellaiseen paikkaan, jossa en ole ennen käynyt. Työmatkakohteista Islanti ja Huippuvuoret ovat jääneet erityisesti mieleeni, koska niiden luonto on niin mahtava.

Henrik, johtava lakimies

Vedän oikeuspalvelutiimiä ja touhuan laitoksen lainopillisten asioiden kanssa. Neuvon kenttää ja vastaan asiakkaiden tekemiin kanteluihin sekä vahingonkorvausvaateisiin. Seuraan lainsäädäntöä ja osallistun viranomaisten välisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin. Tavoitteenani on edistää asianmukaista hallintoa. Tarvittaessa edustamme laitosta tuomioistuimissa.

MIKÄ ON SALAINEN PAHEESI?

Koetan välttää paheita, mutta tykkään juhlia.

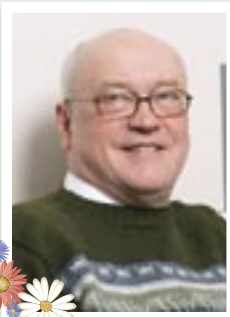
OSAATKO MAAMME-LAULUN ULKOA MOLEMMILLA KOTIMAISILLA?

En. Mutta osaan kyllä soittaa sen molemmilla kotimaisilla.

Jarmo, pääjohtaja

Minulla on yleisvastuu koko Maanmittauslaitoksen toiminnasta. Vastaan ministeriölle siitä, että tulostavoitteet saavutetaan ja että työtä tehdään taloudellisesti ja tehokkaasti. Tässä työssä tuntosarvien pitää olla auki joka suuntaan. On seurattava, mitä tasavallassa ja hallinnon kehittämisessä tapahtuu ja mitä vaikutuksia sillä on Maanmittauslaitokseen ja sen henkilöstöön. Jos asiat hoituvat niin kuin niiden pitäisi hoitua, on Maanmittauslaitoksen olemassaolo taattu.

MILTÄ TUNTUU PÄÄJOHTAA VALTION LAITOSTA?

Se on mukavaa hommaa: hyvin haasteellista, mutta erittäin mielenkiintoista. Työni antaa paljon ja vaatii paljon.

MIKÄ ON HARTAIN TOIVEESI?

Että järki voittaa. Maanmittauslaitoksessa ja elämässä yleensä.

Lea, tiedottaja

Välitän tietoa talon sisältä ulkopuolelle. Näin lisätään kansalaisten tietoisuutta Maanmittauslaitoksesta puolueettomana ja luotettavana maan asiantuntijana ja kohotetaan sen imagoa palvelevana laitoksena ja hyvänä työnantajana. Tässä työssä esimerkiksi tiedonhankinta, organisointi ja kirjoittaminen vievät paljon aikaa. Monta rautaa on tulossa koko ajan.

MITEN MUUSIKKO KESYTETÄÄN?

Laitetaan se valtiolle töihin ja annetaan rahaa kerran kuussa. Sen jälkeen se tulee luokse kutsuttaessa ja syö melkein kädestä.

MITÄ JUUSTOA ET LAITTAISI SUUHUSI?

Sellaista, johon on lisätty juustopunkkeja.

Kalervo, tarkastuspäällikkö

Vastaan laitoksen sisäisestä tarkastuksesta ja sen tiimin toiminnasta. Tuotamme johdolle tietoa laitoksen ja toimintayksiköiden talouden hoidon, eri toimintojen hoidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta. Teemme tarkastuksia sekä pääjohtajan määräämiä toimeksiantoja. Toimintamme vaikuttaa Maanmittauslaitoksen toimintojen ohjeisiin ja työtapoihin.

KOKEILISITKO MIELUUMMIN LUMILAUTAILUA VAI SURFFAUSTA?

Lumilautailua, koska olen jo kokeillut laskettelua ja pidän vauhdin hurmasta.

MINNE ET HALUAISI MENNÄ?

Amazonin sademetsiin. En haluaisi pilata niitä turismilla.

Leo, lakimies

Tehtävänäni on vastata kentältä tuleviin käytännön työelämästä nouseviin oikeuskysymyksiin. On tärkeää, että Maanmittauslaitoksessa on paikka, jonne voi soittaa pulmatilanteissa. Valmistelen ja esittelen myös Keskushallinnolle kuuluvia oikeudellisia asioita ratkaistavaksi.

MILLÄ EVÄILLÄ MAANMITTAUSLAITOKSEEN SOPEUTUU PARHAITEN?

Tänne kannattaa tulla sellaisena kuin on. Täällä on monenlaisia ihmisiä ja pätevää porukkaa. Uskon, että kaikki ovat tervetulleita.

MIKÄ HEDELMÄ OLISIT MIELUITEN?

Appelsiini. Se on aurinkoinen ja makea.

Jatkuu seuraavassa numerossa

Herätys Merikaarrossa klo 6.20

Kissa istuu vakiopaikallaan makuuhuoneen ovipeleessä ja narahtaa huomenensa. Ärähdän takaisin. Tästä alkaa taas aamuinen rupattelu meidän tyttöjen kesken. Lopulta saamme aamupala-asiat järjestykseen ja voimme keskittyä olennaiseen.

Tänään autoni nokka-akseli kääntyy Vaasan lentokenttää eikä Palosaaren virastotaloa kohti. Kokousmatka Pasilaan, näin perjantaina, alkaa tuulisissa ja sateisissa merkeissä.

Klo **7.20** Vaasan lentokentällä parkkeeraan autoni lähelle lippuluukkua. Parkkilippu lipeää otteestani tuulen vauhdittaman sateen mukana. Lippu katoaa jonnekin pimeyteen. Ennen kuin pääsen koneen lähellekään, joudun vähentämään vaatteitani melkoisesti. Piippaan joka puolelta.

Klo **7.45** lentokone starttaa. Huomaan vieressäni "Aurinkokuningas" (jäähiekko maailmasta tutun Juhani Tammisen). Hetken päästä aistini kertovat hänen suojautuneen ulkomaailmalta valkosipulilla.

Vantaalla bussi n:o 615 odottelee matkustajiaan klo **8.45**. Lämmin bussimatka väsyttää. Jännittyneenä tähyilen maisemia, jotta osaan jäädä oikealla pysäkillä pois. Pasilan tornin nähdessäni säntään taka-ovelle ja hypähdän kyydistä.

Pasilan virastokeskuksen hissiaulassa suunnilleen joka toinen tervehtii tai hymähtää siihen malliin, että nähty on. Pääsen hissiin tutun pasilalaisen kanssa, joka tiputtaa minut kyydistä kerroksessa kuusi, jossa MATE:n hallitus aloittaa kokouksen klo **10**.

Visio täyttyy pääkallopaikalle saapuvista hallitusjäsenistä. Alkuasukkaat ottavat vastaan meidät muiden siirtokuntien edustajat varsin tyyneästi. Kokous sujuu varsin kiihkeissä merkeissä. Puheenjohtaja jakelee puheenvuoroja, joista ei tahdo tulla loppua.

Klo **12.30** kokoushuoneessa alkavat vatsat murista. Keltasirkkuun syömään ja nopeasti takaisin. Asialista ei ollut pitkä, mutta pitkämatkalaisilla on pitkästi puhuttavaa.

Kokouksen päätyttyä klo **16.00** hajaannutaan kuin entiset sotilaat. Matkani suuntautuu puolijuoksua Mäkelänkadun bussipysäkillä. Yksi n:o 615 porhaltaa ohi. Ajattelen, että seuraavan kolminumeroisen bussin kohdalla heilautan vaikka mikä olisi. Siristän silmiäni, bussi tulee kohti. Bingo. Kello lähenee puolta viittä iltapäivällä.

Vantaan lentokentällä on viiskettä. Turvatarkastus sujuu ilman piippauksia. Aurinkokuningas istuu jo penkillä, hymyilee leveästi ja huikkaa tervehdyksensä. Klo **17.00** ostan pientä iltapalaa ja istahdan vapaalle penkille. Illoinen konsonanttien sekamelska täyttää kuuloaistini. Saksalaisia.

Klo **17.50** pääsen ensimmäisenä portista. Saksalaiset valtaavat bussin ja virnistelevät toisilleen. Voin aistia heidän matkajännityksensä. Koneemme on pieni, pippurinen ATR. Moottorin ärjähtäessä käyntiin haistan voimakkaan katkun, mutta onneksi missään ei näy savua.

Runsaan tunnin lento Vaasaan varsin kuoppaisella reitillä lähestyy loppuaan. Pikkukone kolahtaa kentälle pompaten kumipallomaisesti. Pelonsekainen kiljahdus takavasemmalta säikäyttää muutkin matkustajat huokailemaan helpotuksesta, kun koneen tasainen rullaus aloittaa kenttärakennuksen lähestymisen.

Klo **19.30** suuntaan askeleeni parkkipaikalle. Kotiin on taas mukava palata raskaan ja vaiherikkaan työpäivän jälkeen.

Huomenna suuntaan koko energiani varsinaiseen leipätyöhöni, Vaasan asiakaspalvelussa.

Pirjo Jokela työskentelee Pohjanmaan maanmittaustoimistossa, Vaasan asiakaspalvelussa ja valtakunnallisessa neuvontanumerossa.

KUVA ANTERO AALTONEN

Kirsin projektiryhmä haasteiden edessä

KIRJAAMISASIOIDEN siirtoprojekti KIRSin projektiryhmä luotsaa suurta muutosta. Viisi projektipäällikköä: **Markku Markkula**/Lainsäädäntö, **Tuomas Lukkarinen**/Prosessi-, arkisto- ja talousasiat, **Asta Varonen**/Hen-

kilöstö, toimitilat ja asiakaspalvelu, **Martti Raiskinmäki**/Tietohallinto ja **Pirkko Yliselä**/Viestintä ovat joukkoineen haastavan tehtävän edessä organisoidessaan kiinteistöjen kirjaamisasioiden siirron käräjäoikeuksista

Maanmittauslaitokseen.

Myös oikeusministeriön **Heikki Liljeroosilla** on oma tehtävänsä projektiryhmän tavoitteiden saavuttamisessa.

Viisari tiedusteli maaliskuisia tunnelmia.

KUVAT MAANMITTAUSLAITOS JA OIKEUSMINISTERIO

Markku Markkula (MML)

Martti Raiskinmäki (OM)

Tuomas Lukkarinen (MML)

Asta Varonen (MML)

Pirkko Yliselä (MML)

Heikki Liljeroos (OM)

1. Mitkä ovat osaprojektisi kolme suurinta haastetta?
2. Mitä tavoitteita osaprojektillasi on tälle keväälle?
3. Minkälaisissa tunnelmissa katsot vuoden 2010 alkuun?

Markku Markkula/Lainsäädäntö

1. Kolme suurinta haastetta ovat aikataulussa pysyminen, muutettavien säännösten oikea ja riittävä kartoittaminen sekä laadullisesti kelvolliset säännösmuutokset.
2. Luonnos hallituksen esitykseksi maakaaren ympäristösäädösten muuttamiseksi on saatava alkukesän aikana valmiiksi.
3. Kirjaamisasioiden siirto Maanmittauslaitokselle on ehkä suurompi haaste kuin laitoksessa osataan kuvitella. Asiamäärät ovat suuria ja käsittelyajat käräjäoikeuksissa ovat lyhyitä, muutamia päiviä vain. Palvelutason säilyttäminen entisenä on jo haaste, mutta olen luottavainen.

Martti Raiskinmäki/Tietohallinto

1. Suurimpana haasteena pidän sitä, että onnistumme siirtämään kirjaamisasioita palvelevan tietojärjestelmän kirjaamistehtäviä hoitavan, käräjäoikeuksista siirtyvän henkilöstön käyttöön siten, että he tuskin huomaavat muutosta. Fyysisen työpaikan ja työorganisaation muutos on itsessään jo niin suuri muutos henkilöstölle, että atk:n mukana ei saisi tulla enää lisää stressitekijöitä.

Nykyisin kiinteistönkirjaamisasioita palveleva tietojärjestelmä on suorakäyttöinen, pääte-emulointiin perustuva keskuskonejärjestelmä. Se nähdään auttamattoman vanhanaikaisena, joskin se on erinomaisen toimintavarma. Siirrettävä tietojärjestelmä tuo väistämättä mukanaan sellaisia tietoliikenteeseen tulostuksiin liittyviä ongelmia, joista Maanmittauslaitoksessa on jo päästy eroon. Maanmittauslaitoksen teknisestä tuesta vastaaville tulee näin ollen uusvanhoja haasteita. Kuitenkin jo lyhyen kokemuksen perusteella olen vakuuttunut, että laitoksen atk-osasto hallitsee nämä ongelmat.

Projektityössä, kun siihen osallistuu useita henkilöitä useammasta organisaatiosta ja sitä tehdään muiden toimien ohessa, on aina isona haasteena saada pidettyä yhteisiä neuvonpitoja, joihin kaikki voisivat osallistua sopimaan tehtävistä ja tavoitteista.

2. Tänä keväänä on tarkoituksena pystyttää Hämeen maanmittaustoimistoon työasema, jolla on tietoliikenneyhteys TietoEnatorin tiloissa sijaitsevaan keskuskoneeseen. Niinikään kevään ja kesän aikana on tarkoitus pystyttää työaseman käytettäväksi testi- ja koulutustietokanta, joka perustuu Maanmittauslaitoksen toimialuejakoon. Tavoitteena on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa varmistaa, että tehtävien siirtohetkellä henkilöstöllä on toimivat työvälineet.

3. Katson 4. päivään tammikuuta 2010 luottavaisesti. Jo siirtoprojektin alkuvaiheessa on johtoryhmässä tehty järkevä linjaus siitä, että siirto hoidetaan niin pienin muutoksin kuin mahdollista. Tämä vähentää oleellisesti riskitekijöitä. Olen itse läheltä seurannut suuria projekteja, joissa tietojärjestelmämuutosten lisäksi on tehty myös isoja toiminnallisia muutoksia: epäonnistuminen ainakin jossain määrin on pikemminkin sääntö kuin poikkeus.

Kiinteistötietojärjestelmä on erinomaisen tärkeä koko yhteiskuntamme taloudellisen vaihdannan kannalta. Kirjaamistehtävien käsittelyyn ja kiinteistötietojärjestelmän tietopalveluun ei saa tulla käytökatkoja. Jos ja kun koko nykyinen päätoimisesti kirjaamistehtäviä käsittelevä kansliahenkilöstö saadaan siirtymään maanmittaustoimistoihin, onnistuminen projektissa on varma.

Tuomas Lukkarinen/ Prosessi-, arkisto- ja talousasiat

1. Selvästi muista erottuvia haasteita ei ole, mutta mainittakoon seuraavat:

- tehokkaan ja joustavan kirjaamisprosessin määrittely
- kirjaamisasioiden käsittelyä palvelevan sisäisen arkistotietopalvelun suunnittelu ja toteutus
- luotettavien talousasioita kuvaavien tietojen saaminen toiminta- ja taloussuunnitelman pohjaksi

2. Tärkeimmät tavoitteet ovat kirjaamisprosessin määrittely ja kuvaaminen, arkistosiirtosuunnitelman laatiminen, kirjaamistehtävien arkistotietopalvelutarpeiden selvittäminen sekä kirjaamistehtävien tulojen ja menojen arvioinnin aloittaminen.

3. Luottavaisin mielin.

Asta Varonen/Henkilöstö, toimitilat ja asiakaspalvelu

1. Saadaan riittävä määrä henkilöitä hoitamaan kirjaamistehtäviä, toimitilat ovat kunnossa ajoissa ja asiakaspalvelu toimii 1.1.2010 lähtien.

2. Infopakettien laadinta OM:n kyselyä varten, tukitoimien suunnittelu, toimenkuvausten laadinta.

Maanmittauslaitoksen nykyisten toimitilojen kartoitus ja tilasuunnitelmien laatiminen, mahdollisten lisätilojen hankintaprosessin aloittaminen. Käräjäoikeuksien asiakaspalvelun volyymin selvittäminen (nykyprosessin kuvaus). Koulutusohjelman laatiminen.

3. Positiivisin tunnelmin. Onhan tämä ainutkertainen asia Maanmittauslaitoksen toiminnassa. Ollaan tekemässä historiaa!

Pirkko Yliselä/Viestintä

1. Sisäinen ja ulkoinen viestintä. Näissä kahdessa on yllin kyllin haastetta. Sisäisen viestinnän pitäisi toimia niin, että kaikki Maanmittauslaitoksesta, siis ihan jokainen meistä, tietää, että kirjaamisasiat siirtyvät Maanmittauslaitokselle parin vuoden päästä. Ja myös ymmärtää jakaa tietoa eteenpäin! Meitä aktiivisia KIRSI-tiedottajia on siis ainakin 2000, kun käräjäoikeuden väen laskee mukaan. Ulkoisessa viestinnässä ihan sama juttu: kaupanvahvistajat, pankit, mitä kaikkia niitä onkaan, jotka nyt ottavat yhteyttä käräjäoikeuksiin pitää saada siirtymään sujuvasti meille.

2. Sisäisen viestinnän välineeksi olemme tekemässä verkkosivuja. Ongelmanahan on nyt, että meidän intrassamme on paljon tietoa kirjaamisasioiden siirrosta, mutta vain me pystymme lukemaan niitä. Yhteiset verkkosivut tulevat korjaamaan tilanteen. Sivuja tullaan ylläpitämään sekä Maanmittauslaitoksessa että oikeushallinnossa. Ulkoisessa viestinnässä on ajankohtaista kohderyhmien kartoitus. Kirjaamisasioiden siirron tiedottamiseen olemme palkkaamassa projektiedottajaa.

3. Innostuneena! KIRSI poikii viestintään lukuisia uusia erilaisia projekteja: webcasting, verkkosivut, erilaiset viestintäkoulutukset, yhteistyötä mainostoimistojen kanssa, yhteistyötä monien uusien ihmisten kanssa. Samalla kun kehitämme ja uudistamme tapojamme tiedottaa, meidän tulee pitää perimmäiset asiat mielessä: välittää riittävästi ajankohtaista tietoa.

Heikki Liljeroos/oikeusministeriö

1. Projektin kolme suurinta haastetta OM:n näkökulmasta?

Oikeusministeriössä puhumme käräjäoikeuksien rakenneuudistuksesta. Se muodostuu kolmesta eri kokonaisuudesta. Ne ovat 1) kiinteistöjen kirjaamisasioiden siirto MML:lle 2) käräjäoikeusverkoston uudelleenjärjestely 54 käräjäoikeudesta 27 käräjäoikeuteen ja 3) yksinkertaisten (ns. summaaristen) velkomusasioiden käsittelyn kehittäminen.

Suurimpia kevään haasteita on saada alustavasti määriteltyä ja sovittua MML:een siirtyvän henkilöstön määrä sekä siirrosta aiheutuvat kustannusvaikutukset OM:lle. Siirtyvän henkilöstöllä tulee olla mahdollisimman pian tiedossa sijoittumisensa MML:n palkkausjärjestelmään, vaikka kaikki siirtyvätkin nykyisine palkkoineen. Mutta tieto tulevaisuudesta on keskeistä. Käräjäoikeusverkoston kehittämisen kannalta tärkeää on saada valtioneuvoston asetus tavoiteaika- taulussa eli kesäkuun aikana. Asetuksessa määritellään uudet käräjäoikeudet ja niiden tuomiopiirit.

2. Projektin tavoitteita?

Osaprojektit ovat tehneet mielestäni erinomaista työtä. Projekti on hyvin johdettu. Tärkeää on tiedottaa eri tavoin projektin vaiheista niin käräjäoikeuksien kuin MML:n henkilöstölle. Meillähän on kärä-

jäoikeuksien kiinteistöasioita käsittelevien henkilöiden perinteiset KTJ-käyttäjäpäivät toukokuussa. Tilaisuuteen on yli 200 ilmoittautunutta.

Projektin esittely on päivien keskeistä sisältöä. Toinen merkittävä tapahtuma on touko-kesäkuussa järjestettävät käräjäoikeuksien laamannien ja hallintopäälliköiden virastopäällikköpäivät, joita järjestetään kolme. Niidenkin keskeinen sisältö on rakenneuudistusprojekti. Tilaisuuksiin osallistuvat MML:n edustajat ja myös ainakin paikallinen maanmittausjohtaja kutsutaan ko. tilaisuuksiin. Työntäyteinen kevät on tiedossa.

3. Vuoden 2010 alku?

Vuoden 2010 alkuun katson toiveikkaana ja samalla luottavaisesti. Paljon työtä on edessä ja yhteistyö MML:n ja MMM:n kanssa on sujunut hyvin. Käytännössä työ koko käräjäoikeuksien rakenneuudistusprojektissa siirtyy vuoden 2009 aikana enemmän virastotasolle, kun yhdistyvät käräjäoikeudet suunnittelevat omaa toimintaansa. Ja todennäköisesti käräjäoikeuksien ja maanmittaustoimistojen yhteistyö tulee tiivistymään, kun mietitään henkilöstön siirtoon liittyviä käytännön kysymyksiä.

Tiejärjestelyt osana kiinteistörakennetta

Tiehallinto ja Maanmittauslaitos tekevät paljon yhteistyötä paikallisesti ja kehittävät uusia toimintamuotoja myös valtakunnallisella tasolla. Erityisen vireää yhteistyö on ollut Vaasan tiepiirissä.

SEINÄJOEN POHJOISPUOLELLA olevan 550 hehtaarin peltoalueen halki kulkee uusi tie. Tiesuunnitelman toteuttamiseksi Vaasan tiepiirissä tehtiin hankeusjako, mikä oli yksi esimerkki pohjalaisesta yhteistyöstä eri viranomaisten kesken.

Hankeusjako on kiinteistönmuodostamislain mahdollistama uusi keino toteuttaa maankäyttöhankkeita. Sitä on käytetty esimerkiksi luonnonsuojelualueiden muodostamisessa, mutta Vaasan tiepiirissä sitä käytettiin ensimmäistä kertaa kiinteistörakenteen sopeuttamiseksi tiehankkeeseen.

”Hankeusjako ohitustietä varten on täysin Tiehallinnon rahoittama, ja haemme sillä yhteistä hyötyä TE-keskusten maatalousosaston kanssa. Tiehanke olisi pirstonnut jo entuudestaan huonoa kiinteistörakennetta, mutta uusjaon avulla maanomistajat saivat paremmat yhtenäiset peltolohkot kuin mitä ne olivat ennen tiehanketta”, kertoo maanhankintavastaava **Don Seres** Vaasan tiepiiristä.

Kiinteistö rakenne tiejärjestelyihin sopivaksi

”Uusjaon ansiosta tiesuunnitelmasta jäi pois paljon yksityistieyhteyksiä ja rinnakkaistiejärjestelyitä. Tiehanketta ei tarvinnut sopeuttaa kiinteistö rakenteeseen, vaan kiinteistö rakenteesta saatiin tiejärjestelyille so-

piva”, selostaa Seres.

Tielinjan alle jäävää 22 hehtaarin suurista peltomaata ei tarvinnut ottaa haltuun. Tiepiiri osti vaihtomaita noin 22 hehtaaria ja sai lopulta noin 4,5 kilometrin pituisen palkan ohitustietä varten.

Tiesuunnittelu alkoi vuonna 2005. Samaan aikaan myös Maanmittauslaitos aloitti tilusjärjestelyt. Hanke eteni vauhdilla, sillä tien rakentaminen alkoi jo viime kesänä.

”Kyseessä on Suomen nopeimmin toteutettu uusjakohanke. Kun hanke käynnistyi, kului vain kaksi vuotta ja peltolohkot oli järjestetty uudestaan lainvoimaisesti. Normaalisti siihen menisi noin viisi vuotta”, laskee Seres.

”Pääsimme tilanteeseen, josta kaikki hyötyivät. Tästä kuuluu suuri kiitos Pohjanmaan maanmittaustoimiston toimitusinsinööri **Heikki Koskelalle**, joka hoiti asiat hienosti niin aikataulullisesti kuin muutenkin”, Seres kiittelee.

Mittavat säästöt yksityistiejärjestelyllä

Vaasan tiepiirissä on tehty myös mittava alueellinen yksityistiejärjestely valtatiellä 19 välillä Lapua – Nurmo, missä 20 kilometrin matkalle tehtiin keskikaidevalmius. Käytännössä tältä matkalta piti poistaa noin 80 yksityistie liittymää.

Näin tiehanke etenee

Tiehanke alkaa Tiehallinnon teettämällä tiesuunnitelmalla, joka esitellään maanomistajille, kunnille ja muille, joiden oikeuksiin suunnitelmalla on vaikutuksia. Kun kaikkia osapuolia on kuultu, hyväksyy keskushallinto suunnitelman ja antaa samalla oikeuden ottaa haltuun tarvittavat tiealueet. Haltuunotto tapahtuu maantietoimituksessa, jonka tiepiirin maanhankintavastaava hakee maanmittaustoimistolta.

”Usein tiehankkeiden käynnistämiselä on kiire. Yhteistyössä maanmittaustoimiston kanssa saadaan parhaimmillaan haltuunotto suoritettua maantietoimituksessa pari viikkoa suunnitelman hyväksymisen jälkeen”, toteaa Seres.

Kun tiehanke alkaa valmistua, maanmittaustoimisto mittaa kiinteistöistä tietarkoituksiin otetun alueen pinta-alan, rakentaa rajamerkit sekä käsittelee korvaukset niistä menetyksistä, haitoista ja vahingoista, joita tiehanke on aiheuttanut kiinteistöille.

”Uusina toimituslajeina, joilla pyritään parantamaan liikenneturvallisuutta sekä vähentämään tiehankkeiden haittoja, on Pohjanmaalla alueellinen yksityistietoimitus ja hankeusjako”, Seres selventää.

KUVA JOHANIMAKI

Kartoittaja Petri Tiala Pohjanmaan maanmittaustoimistosta ja maanhankintavastaava Don Seres Tiehallinnosta tarkistamassa tiealueen rajausta.

KUVA © MAANMITTAUSLAITOS LUPA 49/MML/08

Kuvassa Pajunevan hankeusjaon jakosuunnitelma Seinäjoella. Hankeusjako koski noin 80 maanomistajaa. Isännät suhtautuivat tiehankkeeseen myönteisesti, koska uusjako poisti kaikki haitat, eikä kukaan valittanut toimituksesta.

Suurin osa liittymistä on ollut maa- ja metsätalousliittymiä, mutta myös suoria tie-liittymiä taloille.

”Tässä hankkeessa Etelä-Pohjanmaan Metsäkeskuksen väki hoiti niin suunnittelun, kilpailutuksen kuin toteutuksen valvonnankin. He ovat yksityisteiden asiantuntijoita”, sanoo Seres.

”Olemme käyttäneet maanmittaustoimistoja yhä enemmän konsultteina esimerkiksi KIVA-arvioinneissa, koska heillä on paras kiinteistötekniinen asiantuntemus.”

Alueellinen yksityistiejärjestely tuli mak samaan Tiehallinnolle noin 740 000 euroa. Seresin mukaan summa olisi ollut vähintään kaksinkertainen, jos tiejärjestelyt olisi toteutettu tavallisina tiesuunnitelman mukaisina rinnakkaisteinä.

”Alueellisessa yksityistiejärjestelyssä täydennettiin ja parannettiin olemassa olevaa yksityistieverkkoa, kuten metsäautoteitä ja yksityisteitä”, kertoo Seres.

Liikenteen vähentämishanke RIKU

RIKU on valtakunnallinen hanke, jossa tutkitaan, miten liikennetarvetta päätieverkolla voidaan vähentää muun muassa tilus- ja yksityistiejärjestelyin.

”Tutkimme Pohjanmaan maanmittaustoimiston rekisteriaineistoja ja huomasimme, että maanomistajilla on paljon ristiinkulkua peltolohkolta toiselle valtatiellä 18 välillä Laihia–Ylistaro”, Seres sanoo. Lisäksi selvisi, että

maatalousliikennettä voitaisiin merkittävästi vähentää tilus- ja yksityistiejärjestelyillä. TE-keskusten maatalousosastot lähtivät kaksivuotiseen hankkeeseen mukaan.

”Teimme jo kyselyn maanomistajille, joista yli puolet haluaa lähteä mukaan. Heidän maansa kattavat 70 prosenttia hankealueesta. Projektille haetaan EU-rahoitusta. Maanmittauslaitos tekee käytännön työn ja aineistot”, kertoo Seres.

Tilaajana tai toimituksen hakijana

Tiehallinto toimii yleensä joko palvelujen tilaajana tai toimituksen hakijana. Maanmittauslaitos voi toimia hankkeen alkuvaiheessa ensin konsulttina, mutta kun tiepiiri hakee toimitusta, sen rooli vaihtuu viranomaiseksi.

”Tiehankkeet edellyttävät erinomaista yhteistyötä maanmittaustoimistojen kanssa. Olemme käyttäneet heitä yhä enemmän konsultteina esimerkiksi kiinteistövaikutusten arvioinneissa, koska heillä on paras kiinteistötekniinen asiantuntemus”, Seres kehuu.

Kiinteistövaikutusten arviointi toteuttaa maantielakia. Siinä selvitetään, mitä tilus- ja yksityistiejärjestelyjen avulla voidaan tehdä haittojen poistamiseksi sekä liikenneturvallisuuden parantamiseksi silloin, kun vähennetään tien ylittävää ja tiensuuntaista viljelyliikennettä. Kiinteistövaikutusarvioinneilla

voidaan tutkia jopa tilakohtaiset kulut peltolohkotasolla.

Roolit muuttuneet

Tiehallinto tekee nykyisin paljon yhteistyötä esimerkiksi Maanmittauslaitoksen, TE-keskusten ja Metsäkeskusten kanssa.

”Vaikka viranomaisten lain määrittämät tehtävät ovat säilyneet pitkälti samoina, käytännön roolit ovat muuttuneet vahvasti. Tulon taloon vuonna 1986, ja silloin eri viranomaisten vastakkainasettelu oli jyrkempää. Maanmittauslaitoksen, Ratahallinnon ja Tiehallinnon yhteistyö puuttui”, muistelee Seres. Nykyään mainitut viranomaiset siirtävät TieRataMa-yhteistyöelimessä parhaita käytäntöjä toisilleen ja kehittävät uusia menetelytapoja väylähankkeissa. ●

Tiehallinto

Tiehallinto vastaa maanteiden pidosta. Sen tehtävänä on hallinnoida, ylläpitää ja kehittää maanteitä ja niiden liikenneoloja sekä tieliikenteen palveluja osana liikennejärjestelmää.

Tiepiirien tehtävänä on huolehtia paikallisella tasolla tieverkon kunnosta sekä liikenteen turvallisuudesta ja sujuvuudesta ympäristö huomioiden. Tiepiirit hoitavat myös alueensa lupa-asioita. Vaasan tiepiirin vastuulla on yli 8 700 kilometrin pituinen yleinen tieverkko.

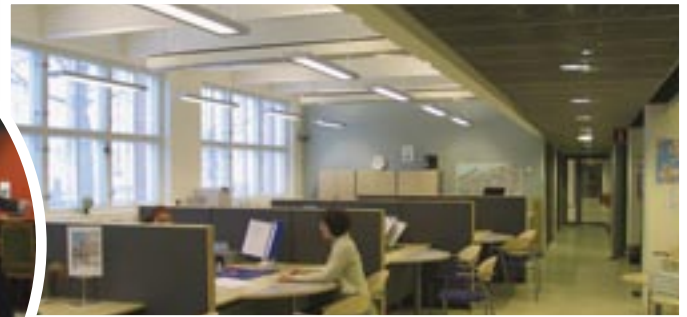
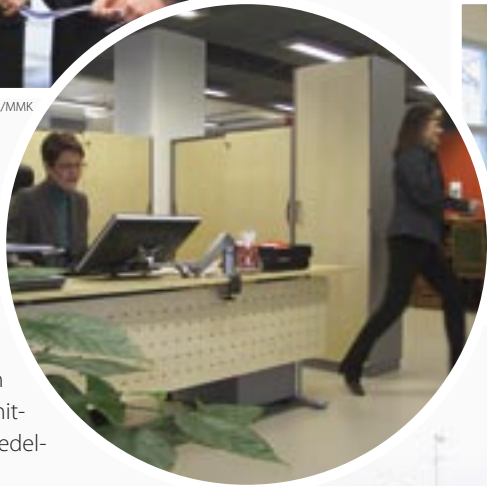
Attila avattiin Tampereella

KUVAT LEA KUJANPÄÄ/MMK

Ulkoa upean ja sisältä siistin Attilan vanhan kenkätehtaan avajaisia vietettiin 11.2. Juhlapuhujana oli ministeri Sirkka-Liisa Anttila, joka avasi rakennuksen uuteen käyttöön. Maljoja nosteli parisataa kutsuvierasta, jotka vuoroin kiittelivät nerokkaita tilaratkaisuja.

Attilassa viihtyvät Pirkanmaan-Satakunnan maanmittaustoimiston lisäksi muun muassa Tiehallinnon Hämeen tiepiiri, Tampereen liikennekeskus ja Pirkanmaan ympäristökeskus, ja henkilöstöä on yhteensä 300.

Avokonttorit jatkuvat läpi rakennuksen. Maanmittausjohtaja Airi Kärjen ovi näyttää siis olevan aina auki – itse asiassa koko ovea ei edes ole olemassa. Attilan muilla virastoilla ei johtajan luokse ole ihan näin helppo tulla, joten Maanmittauslaitos on tässäkin mielessä edelläkävijä.

Avaruutta ja väljyyttä riittää. Huonekalut kiiltävät uutuuttaan ja ikkunoista tulvii valoa jokaiseen työpisteeseen. Ensi näkemältä toimisto ei näytä avokonttorilta, sillä työntekijöillä on omat, kätevännäköiset työpisteet. Avokonttorista kielii vain valon määrä ja sermit, jotka eivät yllä kattoon saakka.

Tarja Humalisto 7.3.1961– 9.2.2008

Tarja Humalisto syntyi 7.3.1961 Kuhmalahdella ja menehtyi vaikeaan sairauteen 9.2.2008 Vantaalla. Hän oli Maanmittauslaitoksen palveluksessa lähes 20 vuotta.

Ensimmäiseltä ammatiltaan Tarja oli kirjastomerkonomi. Pian valmistumisensa jälkeen hän kiinnostui konservoinnista. Hän suoritti ensimmäisten Suomessa koulutettujen konservaattoreiden joukossa paperikonservaattorin tutkinnon Vantaan käsityö- ja taideteollisuusoppilaitoksessa vuosina 1984–1987.

Tarja aloitti työuransa maanmittaushallituksessa konservaattorina vuonna 1987 tarkastusosaston maarekisteritoimistossa. Vuoden 1991 syyskuussa hän siirtyi kartoittajaksi arkistotoimeen ja vuonna 1994 Uudenmaan maanmittaustoimistoon kartoittajaksi. Vuodesta 2004 alkaen hänen työaikansa jakautui Uudenmaan maanmittaustoimiston kartoittajan ja Hallintopalvelukeskuksen sihteerin töiden välillä.

Vuoden 2005 alusta alkaen iloinen Tarja hoiti Hallintopalvelukeskuksen kirjaamossa kirjaamis- ja arkistoasioita. Tarjan lähellä oli hyvä tehdä työtä. Edes vakavan sairauden tultua osaksi elämää hymy ei usein kadonnut hänen kasvoiltaan. Hänellä oli myös hyvä huumorintaju.

Viikonlopun lähestyessä Tarja suuntasi usein miehensä kanssa Kuhmalahdelle, lapsuutensa maisemiin. Siellä pariskunnalla oli myös muutaman vuoden rakennustyömaa – purjevene. Purjehtiminen oli lähellä Tarjan sydäntä. Joka kesä purjeet nostettiin ainakin yhdelle pidemmälle reissulle viikonloppu- reissujen lisäksi.

Tarjan sairastuminen ja poismeno kosketti meitä kaikkia hänen lähellään työtä tehneitä. Tarja on poissa, mutta meillä on jäljellä muisto elämänmyönteisestä ja ihailtavalla nöyryydellä elämän mukanaan tuomiin käännteisiin suhtautuneesta lähimmäisestä.

Tarjan muistoa kunnioittaen
Ystävät ja työtoverit

Oikeudessa tavattiin

Yhteisapelillä sujuu. KIRSIn projektijohtaja Ari Tella sai Powerpointin käytössä asiantuntevaa apua Vantaan käräjäoikeuden osastosihteerin Anja Gromoffilta.

ANJA GROMOFF on yksi kiinteistökanslian kolmesta Vantaan käräjäoikeuden kiinteistösihteeristä. Hän kertoi 27.2.08 Maanmittauslaitoksen edustajille työstä kiinteistökansliassa. Käsittelyaikoihin vaikuttaa suuresti hakemusten täydennyttäminen, kun asiakkaalta odotetaan lisäselvityksiä. Noin puolet lainhuuto- ja erityisen oikeuden kirjaamishakemuksista vaatii täydennystä. Kiinnitysasiat käsitellään nopsasti, jos lainhuuto on kunnossa. Kiinnityksen purkaminen taas saattaa kestää. ”Yksi hakemus voi koskea useita kymmeniä, jopa satoja panttikirjoja,” kertoo Anja Gromoff.

Lainhuutoja saapui viime vuonna Vantaalla 1530 kappaletta ja käsittelyaika oli keskimäärin 13 työpäivää. Kiinnitysten määrä puolittui edellisestä vuodesta, koska kaikki

velkakirjat oli jo vaihdettu panttikirjoiksi. Kiinnitysasioita saapui reilut 6000 kappaletta ja käsittelyaika oli keskimäärin 6 päivää.

Vaikka uusi maakaari on ollut voimassa jo vuodesta 1997 alkaen, pankit lähettävät edelleen puutteellisia hakemuksia. Luoteetaan siihen, että kirjaamisviranomaisen tutkii asian ja ilmoittaa puutteet. Myös kuolinpesiä koskevat hakemukset työllistävät.

Postitse noin 80 % hakemuksista, henkilökohtaisesti tuodaan noin 20 %

Arvo Kokkonen tiedusteli, onko hakemuksilla joku minimitaso vai otetaanko kaikki vastaan, esimerkiksi pahvilaatikollinen pape-reita hakemuksena. ”Kun hakemus laitetaan vireille, se on silloin virallinen lainhuudonhakemus, mitään minimitasoa ei ole määri-

KUVAT PIRKKO YLISELÄ

Anja Gromoff kertoi Maanmittauslaitoksen välle lainhuuto- ja kirjaimisasioiden käytännöstä Vantaan kärjäoikeudessa.

telty”, Anja Gromoff totesi.

Valtaosa hakemuksista tulee postitse, tiskille papereiden kanssa tulee vain murtoosa. Usein kysyty asia on varmaan, onhan tässä kaikki tarpeelliset paperit. ”Silloin nokkainkaan vastausta ei voi antaa heti, vaan kannattaa nukkua yli yön”, toteaa Anja Gromoff kokemuksistaan oppineena.

Ulkomaalaiset yhtiöt tuovat omat komermvenkkinsä työpäivään. Kiinnityshakemukset saattavat olla miljoona- ja miljardiluokkaa. Asiakirjat laaditaan suomen- tai ruotsinkielisinä.

Lakimies langan päässä

Anja Gromoffille riittäisi, jos tukea lakiasioissa saa puhelimitse. Laamanni **Heikki Nousiainen** piti puhelinpalvelua ilman asia-

kirjojen näkemistä hankalana. Puhelimitse ei voi neuvoa vaikeissa tapauksissa, vaan lakimiehen pitää perehtyä aiheeseen.

Anja nosti esille lakimiesten todellisen tarpeen siinä vaiheessa, kun rutinoituneet sihteerit jäävät eläkkeelle.

Aamupäivän aikana keskusteltiin vilkkaasti niin kaupanvahvistajien

nimittämisestä, virheen korjaamiskäytännöstä kuin notaareista. Nousiaisen johtama työryhmä valmistelee notaariasiaa oikeusministeriössä, ja halusi kuulla Maanmittauslaitokselta alustavan kannan asiasta.

Tilaisuudessa oli läsnä myös tuomioistuinharjoittelua selvittävän työryhmän sihteerinä **Päivi Saukonoja**, joka esitteli lyhyesti työryhmän työn senhetkistä vaihetta.

Kokemuksia notaareista

Vantaalla vasta taloon tullut notaari aloittaa työnsä kirjaamokansliasta. Ensimmäisen kahden kuukauden ajan hän ottaa asiakaspalvelussa vastaan hakemuksia eikä ratkaise mitään.

Seuraavat kaksi kuukautta hän tekee täysipainoisesti töitä. Vantaalla on samanaikaisesti kaksi notaaria. Toinen heistä tekee kirjaamiskansliassa töitä koko ajan, toinen on

Henkilöstö, asiakaspalvelu ja toimitilat kiinnostivat Asta Varosta, joka vetää KIRSI/henkilöstö-osaprojektia. Anja Gromoff esitteli Vantaan kärjäoikeuden toimintatapoja.

osan aikaa muualla kärjäoikeudessa, esimerkiksi istunnossa.

Entä mikä on notaarien osuus ratkaistuista asioista? Jos kirjaamokansliassa on paljon sihteeireitä, notaarit tekevät hyvin vähän ratkaisuja. Jos taas sihteeireitä on vähän, notaarit ratkaisevat paljon asioita. Tämä vaihtelee kärjäoikeuksittain hyvin paljon.

Kiinteistökansliatyöstä todettiin, että notaarit oppivat tekemään päätöksiä. Päätöksen tekotaidon lisäksi he saavat aimon annoksen erittäin välttämätöntä tietoa kiinnitys- ja kirjaamisasioista.

Pauli Karvinen totesi, että jos harjoittelua ei ole, niin kirjaamiseen ja kiinnitysasioihin liittyvää tietoa ei ole tulevaisuuden juristeilla. Arvo Kokkonen mainitsi Maanmittauslaitoksen intressissä olevan, että Suomessa on hyviä kiinteistöasioita hallitsevia tuomareita. ”80 % kansallisesta varannosta on kiinni kiinteistöissä. Kiinteistöasioihin paneutuneita tuomareita tarvitaan tässä maassa vastakin.”

Keskustelua notaarikysymyksestä jatketaan työryhmän työn edetessä myös Maanmittauslaitoksessa. ●

Tehtävä Vantaalla! Etsin Viisaria – löysin Elviksen

VANTAA. MML:n viestinnästä tuli salaperäinen toimeksianto: "Jossakin Vantaalla on tehty havainto Viisarista. Ota selvää siitä!" Siis mitä ihmettä? Viisari Vantaalla, onko se vitsi, vai onko Maanmittauslaitoksen henkilöstölehti saanut kilpailijan? Aprillipäiväänkin on aikaa.

Kartalta ei Viisaria löytynyt, ei myöskään puhelinluettelosta. Toimittajan pikku apulainen Google sai luvan auttaa. Mutta netistäkään ei löytynyt muuta kuin osoite Martinkyläntie 47. Koska en omista GPS-laitetta enkä yksityisautoile, käännyin ystäväni YTV:n puoleen. Syötetään osoite Reittioppaaseen, joka oraakkelin lailla kertoo bussin numero 362 lähtevän Elielinaukiolta klo 11.25.

Kohti bussilaituria

Huomaan olevani jännittynyt, onhan edessä matka tuntemattomaan – Vantaalle! Tarkkailen vaivihkaa kanssamatkustajia, tuoltako vantaalaiset näyttävät? Lukevat ainakin Metro-lehteä. Ja Seiskaa. Yksi näyttää selaillevan Oma Koti -nimistä julkaisua, ilmiselvä pentaloasukki siis.

Kello 11.45 ylitetään Helsingin ja Vantaan välinen raja. Tästä ei ole paluuta. Sää näyttää olevan samanlainen kuin Helsingissä, mutta maisemassa näkyy vain huoltoasemia. Autoja Vantaalla siis riittää. Tasan kello 12 bussi jättää minut pysäkillä.

Mikä se on?

Lähestyn kohdetta ja se näyttää olevan, se on... sehän on kauppakeskus! Uhkarohkeasti autojen välistä puikkelehtien (eihän tänne kukaan hullu jalkaisin tule)

Viisarin Sherwoodissa tarjolla esimerkiksi Elvis.

pääsen rakennuksen sisälle. Hyvältä näyttää, mutta missä ovat kaikki ihmiset? Ufojen nappaamiako? Ensimmäisen kerroksen Café Viisarissa näyttää olevan muutama lounaalla, ehkä he tietävät asiakkaiden kohtalon. Pukemies viittilöi naapurikompleksia kohti. Ja toden totta, sieltä löytyy maailmankuulu lounasruokala Allun Grilli, jonka erikoisuus on Häkä Special.

Kotimieheksi Elvis

Takaisin sisällä Viisarissa on aika katsella ympärille. On Askoa, Iskua ja Sotkaa, siis kaikkea kalustukseen ja sisustukseen. Yläkerrasta löytyy jotain vielä houkuttelevampaa. Tyhjiyttään kumisevassa Sherwoodissa yhtän huhuilun jälkeen nuoren miehen, joka kertoo olevansa perheyriksen pomo. "Samppa vaan."

"Ei, en tiedä mitä

Häkä Special. Paha kilpailija Café Viisarille!

Ai, Viisari onkin kauppakeskus Vantaalla!

Viisari tarkoittaa maanmittauksessa. Oon aina ollut huono teknisissä asioissa", Sampapaan paljastaa. Eikä hän tiedä myöskään, miksi kauppakeskuksen nimi on Viisari. "Ota yhteyttä Muotohiomoon, siellä ovat nimenkin keksineet."

Teen niin, mutta sitä ennen silmäilen Sherwoodin tarjontaa – ja voi minkä kitschin ja campin paratiisin olenkaan löytänyt! Tarjolla olisi esimerkiksi elämää suurempi Elvispatsas. Mainio lahjavinkki yksinäiselle ystävälle olisi myös luonnollisen kokoiset Blues Brothersit sohvarryhmälle istumaan – jopa kaikkooa yksinäisyys! Hintakin vain 1 200 euroa. Musiikkia rakastavalle harrastajaegyptologille löytyy luonnollisen kokoinen Tutankhamonin arku, jonka sisältä paljastuu cd-teleline. Kätevää.

Mutta miksi Viisari?

Muotohiomosta tavoitan firman graafisen suunnittelijan **Mikko Reponen**, jonka idea Viisari-nimi on. "Viisari tuli pääosin suunta-ajatuksesta. Viisari näyttää suunnan ja paikan, niin tyyliuunnan kuin paikan kartalla. Piirtäessäni Helsinkiä ympäröivät kehät vedin Helsingin keskustasta viivan Varistoon, siinä tuli ikään kuin viisari kehien "kellotau-luun". Sisustus liittyy myös aikaan ja aikakausiin", Reponen paljastaa.

Että siinä sen kuulitte. Ja tiedoksi, että jos surffaatte osoitteeseen www.viisari.fi, ette päädykään MML:n henkilöstölehden saitille. Lohkomisen sijaan osoitteesta voi ostaa sohvan. Outo. ●

MERVI LAITINEN/MMK

Laserkeilauskumppaneiksi FM-International ja Blom Kartta

Maanmittauslaitos on solminut sopimuksen laserkeilauksista FM-Internationalin ja Blom Kartan kanssa. Sopimus on voimassa vähintään vuoden. Kummankin sopimusumppanin kanssa on tehty yhteistyötä aiemmin, esimerkiksi FM-International oli viime kesänä mukana tekemässä laserkeilausta Salon alueella.

Ilmakuvakeskuksen johtaja **Juha Vilhomaa** on tyytyväinen yhteistyösopimukseen ja kertoo, että laserkeilausta on tilattu 18 000 km² alueelle. Ensimmäiset keilausaineistot ovat tu-

lossa toukokuun lopulla ja viimeiset lokakuun loppuun mennessä.

Myös FM-Internationalin toimitusjohtaja **Timo Sääksi** ja Blom Kartan toimitusjohtaja **Jan Biström** ovat tyytyväisiä yhteistyösopimukseen. He arvioivat Suomen hankkeen olevan yksi Euroopan suurimmista laserkeilaushankkeista. Muita suuria laserkeilausalueita on Saksassa, Hollannissa ja Ruotsissa.

Lähivuosina laserkeilattavat alueet.

Markku Airaksinen väittelee metsän arvioinnista

TEKSTI MARKKU AIRAKSINEN/KEKE

KUVA MAANMITTAUSLAITOS

Kehittämiskeskukseen yli-insinööri, TkL **Markku Airaksinen**, väittelee aiheesta "Metsän markkina-arvon määrittäminen summa-arvomenetelmällä".

Tilaisuus on Teknillisessä korkeakoulussa Maanmittaustieteiden laitoksella **18.4. klo 12** salissa M1.

Tutkimuksessa arvioitiin metsän kauppahinta-aineistoja hyväksi käyttäen ekonometrisia hintamalleja, joiden avulla kohteen summa-arvon osat tuntien voitiin päästä sen todennäköiseen markkina-arvoon. Samalla todettiin, että summa-arvomenetelmä soveltuu metsän markkina-arvon määrittämiseen edellyttäen, että tutkimuksessa saatuja hintamalleja käytetään.

Vastaväittäjinä ovat dosentti, MMT, VTM **Heikki Pajuoja**, Metsäteho Oy ja Tkt **Pekka Vilksa** Etelä-Savon maanmittaustoimistosta.

TEKSTI MERVI LAITINEN/MMK

Kansallisen paikkatietoportaalin pilotointiprojekti asetettu

Helmikuussa valmistuneessa Inspire-työryhmän loppuraportissa ehdotettiin, että Maanmittauslaitos toimii vastuuorganisaationa paikkatietojen yhteiskäytön edellyttämien verkko- ja tukipalvelujen toteuttamisessa.

Tehtäviin kuuluu myös huolehtia yhteiskäyttöä tukevista verkkopalveluista ja käyttäjien tuen järjestämisestä sekä kansallisen paikkatietoportaalin kehittäminen ja ylläpito. Kansallinen paikkatietoportaali otetaan käyttöön vuonna 2010.

Pääjohtaja on maaliskuussa asettanut Kansallinen paikkatietoportaali/pilotti -projektin toteuttamaan Inspire-paikkatietodirektiivin mukaisia katse- ja hakupalveluja ottaen huomioon direktiivin implementointisäännökset. Työssään projekti hyödyntää laitoksen paikkatietojen yhteiskäytön nykyisten sivustojen aineistoja ja tekee yhteistyötä eri osapuolten kanssa.

Projekti toteutetaan kuluvan vuoden loppuun mennessä. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii **Risto Nuuros** Keskushallinnosta. Työssä ovat mukana myös Geodeettisen laitoksen asiantuntijat.

Tutustu Inspire-loppuraporttiin intrassa Paikkatietojen yhteiskäyttö-sivuilla.

MAANMITTAUSLAITOKSELLA on laajat ja erittäin käytetyt verkkopalvelut. Jo pelkästään laitoksen internet-sivuilla on arkipäivisin yli 2000 kävijää. Vuositasolla tämä tarkoittaa yli 450 000 kävijää. Tähän kun lasketaan lisäksi Karttapaikka.fi-palvelun ja muiden laitoksen ylläpitämien sivustojen kävijämäärät, saadaan huikea 1,5 miljoonan kävijän määrä. Kansalaisen Karttapaikalla kävijämäärät kun ovat erittäin korkeita – kuukausittainen kävijämäärä saattaa kuukaudesta riippuen ylittää 200 000 rajan.

Viime vuonna viranomaispalveluiden suosiota mittavassa tutkimuksessa Kansalaisen Karttapaikka sijoittui ensikertalaisena kuudenneksi. Edelle menivät tietenkin muun muassa kuntien, verottajan ja työhallinnon palvelut, mutta taakse jäivät Ilmatieteen laitos ja Suomi.fi-palvelu.

Myös kansalaiset saivat laittaa verkkobrändejä järjestykseen viime vuonna. Edellisvuonna Karttapaikka sijoittui yhdenneksitoista. Nyt sijoitus oli hieman pudonnut ja oli 14. Tulos on 150 palvelun joukossa kuitenkin erinomainen.

Ensi vuonna voidaan odottaa taas parempaa sijoitusta käyttöliittymän suurentuneen ikkunan ja palveluun lisättyjen ilmakuvien

myötä.

Maanmittauslaitoksen verkkopalveluita on edellisten tuloksien valossa miellyttävää kehittää. Verkkosivustot ovat kokemassa suurimman muokkauksensa sitten ties minkä. Lisäksi toimitusasiakkaiden verkkopalveluita kehitetään. Näitä molempia suunnittelemaan on asetettu omat projektinsa, joissa laitoksen verkkopalvelujen suunta tullaan määrittämään vuosiksi eteenpäin.

Muista materiaali intramittarissa Viestintä > Verkkotoimittajan laptopilta

mikko.j.laine@maanmittauslaitos.fi

Lämpöä viluisille -haaste pisti tilkkupeittoja tekemään

Tilkkupeitto-projekti lähti liikkeelle viime vuoden marraskuussa saamastani sähköpostista. Viestissä kerrottiin Lämpöä viluisille -haasteesta, joka tarkoitti tilkkupeittojen tekoa hyväntekeväisyyteen, Vaaka ry:n harkitsemiin kohteisiin. Aiemmin peittoja on toimitettu muun muassa Karjalan lastenkoteihin ja rauhanturvaajien mukana apua tarvitseville.

Laitoin haasteen muutamalle työkaverilleni ja sain vastauksena, että "tää on hyvä juttu ja tehdäänhän me ainakin se yksi peitto". Tästä rohkaistuneena laitoin saman haasteen koko Turun väelle. Haaste sai hyvän vastaanoton ja monet olivat innoissaan mukana. Tilkkujen tekemiseen annoin aikaa pari kuukautta.

No, sittenhän niitä 20 cm x 20 cm tilkkuja alkoi syntyä. Tilkkuja tehtiin neulomalla ja virkkaamalla, mustia, punaisia, raidallisia, tummia ja vaaleita; kaikki sateenkaaren värit olivat käytössä. Tekijöitä oli melkein 30. Projekti tuntui hyvin terapeuttiselta ja yhdistävältä. Tilkkuja ihasteltiin ja värejä vertailtiin.

Tilkkumäärä yllätti ja innosti neulomaan lisää. Tilkkuja varten varaaamani laatikon kansi vaihtui tietokoneen pakkauslaatikkoon. Sekin tuli täyteen...

400 tilkkua

Tammikuussa ilmoitin neule-illoista, joissa kokoaisimme tilkuista peittoja. Pidimme kolme neuleiltaa. Teimme tilkuista 20 lastenpeittoa, kokoa 100 cm x 80 cm.

Turun seudulla asuvat "tilkkuagentit" toimittavat peitot edelleen. Peittokeräys on jatkuva ja luulen, että joku meistäkin taisi jäädä koukuun...

KUVA TUIRE LEINO

Haaste PISAlle

Lopuksi haluan kiittää kaikkia peittotalkoisiin osallistuneita mahtavasta panoksestanne. Oli ilo olla vetämässä tätä hanketta heidän haasteen eteenpäin PISAAn. Pistäkää paremmaksi!

Tuire Leino työskentelee toimitusvalmistelijana Varsinais-Suomen maanmittaustoimistossa.

Lisätietoa ja ohjeet: www.vaaka.org/tilkkupeitto.html

"Valmiista peitoista pystyitiin Ystävänäpäivän kunniaksi pienimuotoisen näyttelyn toimistomme aulaan, missä muutkin saatavat nähdä mitä olimme saaneet aikaan", kertoo kuvassa myhäilevä Tuire Leino.

Maanmittauksen menneet vuosisadat löydät Karttakäärö-sivustolta.
Avaa maanmittauksen kiehtova maailma osoitteessa
www.karttakaaro.fi.